Ն՝ 1959

1884 ՓԵՏՐՎԱՐ 19—20 ՌԱԶԱՐ—ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԷՍԻ

ԸՆ-ԲՈՒՋԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՓՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ՆԷՎԱՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Մէճմուայէ 20 գրուշտան

ԻՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 200 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 105 »
Իւչ այլըգ . . . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . . . 240 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 125 »

40 ՓԱՐԱ.

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3րինճի սահիֆէյէ . . . 8 ղրշ.
4րինճիւ սահիֆէյէ [illegible] . . 2 »
Իհթար, Վանդա, Շիրքէթ վէ սաիրէ գիպի սարրաֆիյէյէ այիտ իլանաթ.
2 վէ 3րինճիւ սահիֆէլէրէ . . . 6 ղրշ.
4րինճիւ սահիֆէյէ . . . 4 »
Ձիյադէ միւտտէթ իչիւն իլանաթ այրը բազարլըգ օլուր.
Մէքթուպ նաֆիլայա տայիր քաղէտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ պուլունմայաճագ տըր.

ԿԻՒՆԻՒ ԿԷՉՄԻՇ Ն.
5 ՂՈՒՐՈՒՇ

Իտարէխանէսի, Հէյէթը Թահրիրիյէսի վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ Նումէրօ 20 խանէտէ տիր։ — Կազէթանըն ումուրը իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆֆէի մէխապէ հագգընտա Միւտիրի կազէթա Տիգրան Զիւվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունմագը կիպի, քեաֆֆէի մէքեաթիպին տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ԿՈՒՆԼՈՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Տիւնքի Տ. Հէյթ-ռէ պէրվէճէթի օգունմուշ տըր.

«Տիւնքի ճումաա էրթէսի կիւնիւ 3000 քիշիլիք պիր Ինկիլիզ փըրգասի ասքէրիյէսի իլէ, Պէյգըր բաշա թարաֆընտան խարըլմըշ օլան իսթիհքեամաթը քէնտիլէրինէ սիբէր իթթիխազ իթմիշ օլան 15.000 էրպապը իսեան միյանընտա պիր պէօյիւք մուհարէպէ վուգու պուլմըշ իսէ տէ, պունըն նէթիճէսի հէնուզ մալիւմ օլմամըշ իտուկի [illegible] օլունըյօր։»

* *

Ամէրիգա ճիւմհուրիյէթինին Աթինա սէֆիրի Մ. Շիյլէր՝ եազընտա Աթինատան Սուտանա աղիմէթ իտէրէք, Սուտան ասիլէրինին մուհարէպաթընտա սէյիրճի սըֆաթը իլէ հազըր պուլունմագ ֆիքրինտէ իմիշ։

* *

Թայմըզըն Սուտանտան ալտըղը մալումաթա կէօրէ, Խարթումտա պուլունան Էվրոբալըլար՝ ժէնէրալ Կորտօնըն պէյաննամէսինի քէմալը մէմնունիյէթլէ թէլագգը իթմիշլէր, վէ պէյաննամէ միւնտէրիճաթընըն քէնտիլէրինի էօլիւմտէն մուհաֆազա իչիւն պիր վասըթա էխկեանէ օլտուղը իւմիտինտէ պուլունմըշլար տըր։

—

Էվվէլքի կիւնքի Թայմզտէ օգունմուշ տըր.

«Կիրիտտէն ալընան սօն խապէրլէր՝ օրատա պիր հէյէճանը մուհէյյի մէվճուտ օլտուղունու, վէ [illegible] հիւքիւմէթին միւչիր վէ միւթէզամմինտիրլէր։

«Պու խուսուս՝ պիր տէրէճէյէ գատար, ախիրէն տէվէրան իթմիշ օլան մուհիպպէ էնտիշէ չայիալարը հիւքիւմէտէն տուչուրիւյօր, չիւնքի չիմտիքի հէյէճանը էֆքեար մանէն պիր կէօնա գարըշըգլըղը ինթաճ իթմէտիքճէ, պունտան պաշգա չէյլէր ֆէվքալատէ իթմէյէճէքլէրի մէմուլ օլունապիլիր։

«Պունունլա պէրապէր հանէտա իքի միթինկ ագտ օլունտուղը վէ պունլարտա Բում պաթրիգլիկի իմթիյազաթը բուհանիյեսիյլէ ժէգավիյէսի մէսէլէտէ վուգուա կէլէն թէէխխուրաթըն նէթաճիճի իւզէրինէ միւզաքէրէ իչիւն ալտըղը մէճլիսը ումումի ազասի սամըրգասը հազըր պուլունմուշ օլտուղլարը խապէր վէրիլիյօր։

»Չէմիյէթ ազալարընըն սուրէթը մէխսուսէտէ իճթիմաէ տավէթ օլունտուգլարը սէօյլէնիյօր իսէ տէ, իչպու տավէթին քիմլէր թարաֆընտան վագը օլտուղընա տաիր սէօզ եօգ տըր։ Մամաֆիհի տավէթը վագը զավալլը ումումիյէթլէ ինճալէթ օլունմուշ, վէ ճէզիրէնին պաշլըճա մահալլէրինտէն վէքիլլէր կէօնտէրիլմիշ տիր։

«Իշպու ճէմիյէթլէրին պիրինճիսինտէ խաքիմի չէվքէթինհիմանի հազրէթը Միւլիւքեանէյէ, եակի հալէ բիճաթ օլունմասը նիյազընը միւթէզամմին պիր թէլէկրաֆնամէ արզ [ու] թագտիմի իլէ պէրապէր, տուէլը Շէնէպիյէ գօնսօլօսլարընա տախի, հիւքիւմէթին Օրթօտօքս քիլիսէսի հագգընտաքի մէսլէք ու հարէքէթինտէն իւերի կէլէն հուգուգը գատիմէյէ թէճավիւզ ալէյհինէ պիր բրօթէսթօնամէ թէպլիղինէ, վէ իքինճիսինտէ իսէ միւտտէթը մէտիտէ սէրէնճէմէտ գալաճագ օլուրսա, ասայիշը ճէզիրէյի իխլալէ սէպէպիյէթ վէրէճէք պիր մէսէլէնին սիւրամլըճա հալլինէ լութֆ ու մէրհամէթը հազրէթը Միւլիւքեանէյի հավի տարագ պիր թէլէկրաֆնամէ իրսալինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

«Պու իքի թէլէկրաֆլարըն մահալլը ալիյէ վասըլ օլտուղու տիր։ Բում Բաթրիգխանէսի մէճլիսը ռուհանի վէ ճիսմանի հէյէթլէրինին կէչէն չարշէնպէհ կիւնքի իճթիմալարընտա վէրիլմիշ օլտուղլարը գարարըն՝ իչպու թէլէկրաֆլար մազմունը իլէ տօղրուտան տօղրույա ճէզիրէտէն ալընան մալիւմաթ իւզէրինէ վուգու պուլմուշ օլմաամըշտըղ տըր։»

—

Վիէննանըն Ֆրէմտէնպլաթ կազէթասընտա կիրիտ մէճլիսը ումումիսինին «միւթէտիլ խրիսթիյանլար ֆըրգասը» թարաֆընտան պաթէլկրաֆ պիր մազմունը ալիյէ իրսալ օլունմուշ օլան աթիտէքի արզուհալըն սուրէթի կէօրիւլմիշ տիր.

«Էհալինին վէքիլը մէչրուտ վէ էֆքեարը ումումիյէնին թէրճէմանը օլտուղումըզ հասէպի իլէ մէրճիինէ աճիզանէ պէհսան իտէրիզ քի, պուրատան Ֆօթիատէս փաշա ալէյհինէ չէքիլէն թէլէկրաֆլար ասլա վէ գաթիյէն էֆքեարը ումումիյէտէն նէշէթ իթմէմիշլէր տիր, զիրա էֆքեարը ումումիյէ էհալինին պիր վալինին նասըլը արզուսընտա տէյիլ տիր։ Մամաֆիհի էհալի մէսայիլը մուալլագանըն մէճլիսը ումումինին գարարլարընա մուվաֆըգ պիր սուրէթտէ հալլ ու թէսվիյէսինէ ինթիզար իթմէքտէ տիր։ Չիւնքի պէօյլէ օլմազսա մէմլէքէթին իհթիյաճ ու սաատէթի մուհալ տըր։»

Իշպու արզուհալըն նէհայէթինտէ կիրիտ մէպուսանը՝ վալինին խրիսթիյան օլմասընտա տա քէմալը հիւրմէթ ու րիայէթլէ պէյանը արզու էյլէմիշլէր տիր։

—

Բում բաթրիգխանէսինին մէճլիսը միլլի միւթէլիթինի Աթինա նէզարէթինէ պիր մահզար իրսալինէ գարար վէրտիքտէն սօնրա իսթիֆա իթմիշ օլտուղընա տաիր ճումաա կիւնիւ Ֆէնէրտէ պիր չայիա զուհուր իթմիշ իսէ տէ, պունուն ասըլ ու էսասը եօգ տըր։ Անճագ չու վար տըր քի, Բաթրիգ իսթիֆա իթմիշ օլուպ, մէճլիսը մէզքիւրըն գարարլարը տա օ խուզուտէն ելէզմ պիլա թասըթ վէ պիլա իճրա գալմագտա օլտուղընտան, պու հալտէ մէճլիսը մէզքիւրըն մէվճուտ օլուպ օլմամասընըն հէմ ան հիչ պիր հուքմի եօգ կիպի տիր։

—

Ավուսթրիա տէվլէթի տախի Թունուզտա մուահէտաթը աթիգանըն (գաբիթիւլասիօն) իլղասընա տաիր Ֆրանսա տէվլէթի թարաֆընտան վուգու պուլան թէքլիֆի պու քերրէ գապուլ էյլէմիշ տիր։

—

Ինքիլթէրիյէտէն իշար օլընտըղընա կէօրէ, չէհրը մէզքիւրտէ մուգիմ էճնէպի գօնսօլօսլարը տէվլէթը մէթպուէլէրինտէն ալտըգլարը թալիմաթ մուճիպինճէ, քէնտի թէպաալարընա թախսիս օլունան թազմինաթըն թէսվիյէ ու իթմասը իչիւն հիւքիւմէթը Մըսրիյէ նէզտինտէ թէշէպպիւսաթը լազըմէտէ պուլունմըշլար տըր։

—

Կօլն կազէթասընըն Պէրլինտէն ալտըղը պիր խապէրէ նազարան պէօյլէ մալիւմաթ իտէրէք, Ալմանիա տէվլէթինին տախի հուտուտ պօյընտան ասքէրլէրինի չէքմէսի չարթը իլէ Բուսիա տէվլէթի տէ քէնտի ասքէրինի հուտուտ պօյընտան չէքմէյէ մուվաֆագաթ կէօսթէրէճէկինի Ալէմանիայա թէմինաթ իթմիշ օլուպ, Ալէմանիա տա պու պապտա նէ գարար իթթիխազ իթմիշ օլտուղու հէնուզ մէճհուլ իսէ տէ, մարթըն 21ինճի կիւնիւ Ալէմանիանըն չարթը հուտուտընտա իճրա օլունաճագ մանէվրալար խիւտէ քէլէմիւլ իճրա իտիլէճէք տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Խարիճիյէ Նազըրը Արիֆի փաշա հազրէթլէրի՝ քէյֆը ամիտէթլէ, տիւն մագամը ալիսինի թէշրիֆ իտիւպ, պիր միւտտէթ օթուրտուգտան սօնրա մէճլիսը խասը վիւքէլայա տախիլ օլմագ աճէլէթ իթմիշ տիր։

—Էվվէլճէ եազըլտըղը վէճհիլէ, Բուսիա սէֆիրի Մ. Նէլիտօֆ՝ Պէթէրպուրկտան ալտըղը բուխսաթ մուճիպինճէ, մամաֆիհ տախի պէրապէր օլտուղը հալտէ կէլէճէք ապրիլին 15ինտէ Բուսիա՝ Շէրիֆի զիյարէթ էտէճէք տիր։

—Գարատաղ Թաճտարը հուտուտ գօմիսիօնը բէիսի իսմայիլ փաշա հազրէթլէրի՝ պալըղը էմինէ իսթիհսալէն տիւն Տէրսաատէթէ մուվասալէթ էյլէմիշ, տողրուճա Նըլտըզ սէրայը Հիւմայունընա կիտէրէք հուզուրը Շահանէյէ չըգմըշ տըր։

—Խուտավէնտիկեար (Պրուսա) վիլայէթի վալիսի ճէնապ Նազիֆ փաշա հազրէթլէրի էվվէլքի կիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

—Բուսիա սէֆիրի Մ. Նէլիտօֆ իլէ Ֆրանսա սէֆիրի Մարգի տը Նօայլ՝ տիւն Պապը Ալիյէ կիտէրէք Սատրազամ հազրէթլէրի իլէ պիր միւտտէթ միւլագաթ իթմիշլէր տիր։

—Գարժալ վէ կէյթիլէ թարաֆլարընտա զուհուր իտէն էշգըյանըն մահվ ու թէնքիլի իչիւն Շէհր Էմինի Մագար փաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան լազըմ կէլէնլէրէ էվամիր չէքիլէրէք իթմամ գըլընտըղը [illegible]։

Էվամիրը մէզքիւրէ մուճիպինճէ էշգըյայի մէրգումէյի թաագիպ էտմէքտէ օլան պին պաշը Նուրի աղա՝ էշգըյայի մէրգումէտէն 5ինի թէրտէսիթ էյլէմիշ մուվաֆագ օլմուշ տըր։ Էշգըյայի մէրգումէ Պուլկարիստանտան կէլէն մուհաճիրլէրտէն իմիշլէր։

—Կէչէն բէնճշէնպիհ կիւնիւ թարապիւզը պիր Բում գայըղը քէնտի սէֆիգ խաչընտա պիր գըզ չօճուղըլյա պէրապէր իսմի կիտէճէկինտէն, Պէյօղլունտա էնիգ օրատան տա վապօրա կիրմէք իւզրէ Գարաքէօյտէն կէչէր իքէն, մահալը մէզքիւրըն մալիւմ օլան ֆէվգալատէ գալապալըղը արասընտա չօճուղընը գայպ իտինճէ, գարը տէլի կիպի «չօճուղում, չօճուղում նէրէտէ» տիյէ պաղըրմաղա պաշլամըշ վէ ագըլ պաշընտան կիթմիշ օլմաղլա, միլլէթիմիզ սարրաֆլարընտան Գուլագսըզեան Մարգար էֆէնտի քէմալը ինսանիյէթ ու համիյէթինտէն նաչի անիտէ գարընըն խանընա գօշուպ, մէրգումէյի տիւքքեանընա նագլ իթտիրմիշ, վէ օրատա միւմքին մէրթէպէ թէտավի իճրա իթթիրտիքտէն սօնրա, պիր տէ հէքիմ չաղըրթըպ, գարընըն ագլը պաշընա կէթիրթմիշ, վէ պունլարը [illegible] տէօրթ թարաֆա տա տէլլալլար չըգարթմըշ, վէ նիհայէթ չօճուղ պուլունուպ Մարգար էֆէնտինին տիւքքեանընա կէթիրիլմիշ իսէ տէ, [illegible] Գուլագսըզեան Մարգար էֆէնտինին պու կիպի մուամէլէյի ինսանիյէթքեարանէսի պէք չօգ թագտիր օլունարագ, թաճսինը ումումիյէ մազհար օլմուշ օլտուղունու, պու տախի միւնասիպէթլէ էֆէնտիի մուամաիլէյհի թէպրիք ու թագտիր իլէյիզ։

—Էվվէլքի սէֆիրլէր վէքիլլէրի, Բուսիա սէֆիրի Մ. Նէլիտօֆըն զէվճէսի Մատամ Նէլիտօֆ թէշրիֆը ապ ու հավա զըմնընտա պիր գաչ կիւն իգամէթ իթմէք իւզրէ, էվվէլքի կիւն Աթինայա հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

—Ֆիլիպէտէ վագը Պուլկար Լիսէ մէքթէպինին 600 նէֆէրտէն իպարէթ չակիրտանընըն էքսէրիսի մէզքիւր մուալլիմլէրի ալէյհինէ գըյամ իլէ տէրսլէրինի թէրք էյլէմիշլէր իմիշ։

Ֆիլիպէտէն ալընան սօն խապէրլէրէ կէօրէ, պու քէյֆիյէթ հէնուզ թէսվիյէ կէօրմէմիշ օլտուղունտան, վալիի վիլայէթ Ալէգօ փաշա հազրէթլէրինին էմրի մուճիպինճէ, իքինճի պիր էմրէ գատար մէքթէպը մէզքիւրըն տէրսլէրի թաթիլ գըլընմըշ տըր։

Միւսիւ-Քօպլէ-ին գավլինճէ, իշպու գըյամա, ֆըրգա վէ բօլիթիգա ճիհէթինտէն տախի մէխսուսի օլուպ, չակիրտանըն նիւմայիշ իտիլ հալինին մուալլիմլէրէ, իւլա մէարիֆ միւտիրիյէթինին պիր խայլը պէօյլիւք մէմուրլարը վէ հաթթա մէարիֆ միւտիրի Մ. Կրուէֆ ալէյհինտէ իմիշ։

Մէքթէպը մէզքիւրըն [illegible] չակիրտանը աչըգտան աչըգա պու մէսէլէյէ իշթիրաք իտէն էշխասըն պէրապէր պիր միթինկ ագտ իտիւպ, պունտա Լիսէնին խարճինտէ վէ հէյէթը մուալլիմին մարիֆէթիլէ մէարիֆ [illegible] գըլընմըշ տըր։

—Սթանտարտ կազէթասը՝ լազըմ օլունտուղընը [illegible] նամ Արապճա կազէթանըն մաթպաասը Լօնտրայա նագլ իտիլմիշ, կազէթանըն մէզքիւրըն օրատա նէշր օլունաճագընը խապէր վէրմիշ իսէ տէ, մէզքիւր կազէթանըն միւտիրը վէ սահիպի Սէլիմ Ֆարիս էֆէնտինին հավատիսը մէզքիւրէյի թէքզիպ էտէն կազէթալար իլէ թէքզիպ էյլէտիքլէրի, մամէլէյհը մաթպաասընտա պուլունան 80.000 միւթէճավիզ Արապճա վէ Թիւրքճէ քիթապլար իլէ Մըսըր վէ Հանտ մահալլէրինտէն կէթիրտէճէյի քիթապլարը սաթարագ, քիթապճըլըգտա տէվամ էյլէյէճէյինի պէյան իթմիշ տիր։

—Ճումաա էրթէսի կէճէսի Պէյօղլու Թագսիմ ճիվարընտա Գայըսօղլու վագը պիր խանէնին խալըգը էյլէնճէյէ կիթմիշ օլմուգլարընտան, սաաթ 8 սուլարընտա խըրսըզլար մէզքիւր խանէյէ կիրիւպ պիր [illegible] 24 աատէթ կիւմիշ գաշըգ վէ մէզքիւր էվտէ միսաֆիր գալմըշ օլան պիր գատընըն 12 լիրա գըյմէթինտէ պիր մանթօսունը չալմըշլար, վէ տիկէր պազը չիֆթլէքէթ չէյլէրի տախի սըրգաթ իթմէք իստէմիշլէր իսէ տէ, խանէ խալգը միսաֆիրլիքտէն ավտէթ իթթիքլէրինտէն, սարիգլէր պու մագսատլարընա նաիլ օլամայըպ, էվվէլճէ աչըրտըգլարը էշյա իլէ իքթիֆա իտէրէք եանընտաքի պօշ էվտէն ֆիրար էյլէմիշլէր տիր։

—Պիր վագթտան պէրու կազէթամըզտա իշար կէօրիւլէն վէ չէհրիմիզտէ իթրամ մուամէլէ իթմէքտէ օլան Վիէննալըն Եօմիր վէ գայրի Ֆայր սիկուրթա գումբանեասընըն Տէրսաատէթ միւֆէթթիշի Մ. Նազարէթ Նաղրճեանըն պու կիւն մէճմուէն Թրապիզոն ճիհէթինէ ազիմէթ իթթիքի իչիտիլմիշ տիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս [illegible] Բօր[illegible] [illegible] Բէգլէն օլունան Թէլէկրաֆլար տըր.

Խամինիա 1 մարտ

Փէտրվարըն 21ինտէն 29ընա գատար Սիւվէյշ գանալընտան 90 սէֆինէ միւրուր իթմիշ, 1.710.000 ֆրանգ հասըլաթը միւրուրիյէ վագը օլմուշ տըր։

Աժանս Բիւթէրն [illegible] Մ. [illegible] [illegible] Բէգլէն օլունան Թէլէկրաֆլար տըր.

Բէթէրսպուրկ 1 մարտ

Թախլիյէ Նազըրը պիր իլան նէշր իտէրէք, Բէթէրսպուրկ բօլիս միւտիրի միրալայ Սուտէյքինին գաթլի Տէկայէֆին թէվգիֆինի մուհիպ օլաճագ մալիւմաթ հէր քիմ վէրէպիլիրսէ, օնա 10000 րուպլի միւքեաֆաթ վաատ իթմիշ տիր։

ԹԱԱՄԻՄՆԱՄԷ

ՆՈՐՏ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐԳԸՆԹԱՅԼ
ՎԷ ՆՈՐԹՀԸՐՆ
ՆԱՄ ԲԱՆԿԸՆ ՎԷ ԼՕՄԻՒՐ
ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ ԳՈՒՄՊԱՆԻԱԼԱՐԸ
ՎԷ [illegible]
ՆԱՄ ԹԷՆԻՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ
ԳՈՒՄՊԱՆԻԱՍԸ

Ինկիլիզ գօնսօլաթօսընտա նիզամէն գայտ օլունմուշ օլան վէքեալէթնամէլէր աճքեամընճա, էսամիսի պալատէ մուհարրէր սիկուրթա գումպանիալարընըն աճէնթէլիկի պունտան պէօյլէ քեամիլէն աճիզլէրինէ թէֆվիզ ու իհալէ իտիլմիշ օլտուղընը միւթէատտիտ տօստ վէ միւշթէրիլէրիմէ վէ մալ ու էմլաքլէրինի սիկուրթայա գօյմագ իսթէյէն պիլճիւմլէ էհալիյէ իլան իտէրիմ։

ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍՆՐՈՒԲԵԱՆ

1 Մարտ 1884

Գալաթա Գօմիսիօն խան 5—2

ԱԶԳԱՅԻՆ

Եարընքի սալը կիւնիւ Նիկ. Համտ. ժողով իճթիմա իտէրէք, էօնիւմիւզտէքի ճումաա կիւնիւ ագտ օլունաճագ Միլլէթ Մէճլիսը ումումիսինէ իրսալ իտիլէճէք կիրօն. ժողովըն իւչ գաթ էսամիյի հավի նամզէտ ճէտվէլինի թանզիմ իտէճէք տիր։

—

Քաղ. ժողով չարշէնպէհ կիւնիւ Գալաթատա Տնտես. Խորհուրդլա միւխթէլիթէն իճթիմա իտէճէք, վէ Բաթրիգխանէ սանտըղընըն աճզինի [illegible] միւզաքէրէյէ ալաճագ տըր։

—

Ճումաա կիւնքի նիւսխամըզտա իլան օլունտուղը վէճհիլէ, տիւնքի բազար կիւնիւ Պէյօղլունտա Ս. Լուսաւորիչ քիլիսէսինտէ միւթէվէֆֆա Գարտինալ Հասունըն իսթիրահաթը բուհու իչիւն [illegible] Բաթրիգ Ջարխաճը Պաղտասարեան [illegible] վէ Պաշտօն այինլէրի [illegible] իճրա օլունմուշ տըր։

Քիլիսէի մէզքիւրտէ Բաբա հազրէթլէրինին Տէրսաատէթ վէքիլի Մօնսէնեօր Բօթէլլի վէ տիկէր պիր Լաթին բիսգօբօսը իլէ Բում վէ Պուլկար Գաթօլիք բիսգօբօսլարը վէ Ֆրանսա վէ Աւստրիա սէֆարէթլէրի պաշ թէրճէմանլարը վէ Իթալիա գօնսօլօսը վէ միւթէպէր էֆրէնճտէն պիր խայլը պանքէրլէր վէ թիճճարլար վէ միւթէհայիզանը միլլէթ վէ քիւլլիյէթլի ճէմաաթ հազըր պուլունտուգլարը հալտէ, Բաթրիգ բիւթէպէթլու Աշարեան էֆէնտի հազրէթլէրի Գուտտաս Շէրիֆ թագտիս իթմիշ վէ Խորէն էֆէնտի Գաթօլիք [illegible] Սթեփաննոս Արքեպիսկոպոս տախի իւչ չէյրէք սաաթ գատար պիր մէրսիյէ (դամբանական) օգույարագ, միւթէվէֆֆա Գարտինալ Հասունըն թէրճէմէի հալինի թէֆսիլ իթմիշ վէ [illegible] էսէրլէրինին [illegible] տիր։

Քիլիսէ այինլէրինտէն սօնրա, մէտուէն հազըր պուլունան բուհանի մէմուրլար իլէ պազը էհալի թարաֆընտան պատրիարգխանէյէ [illegible] Ազարեան էֆէնտինին հազրէթլէրի [illegible] թէպրիք [illegible] տիր։

—

Էվվէլքի իլան իթտիկիմիզ վէճհիլէ, Բանգալթըտա վագը Էրմէնի Գաթօլիք Ս. Յակոբ մէքթէպինին [illegible] պէտէլինտէ [illegible] օլարագ իճրա օլունաճագ [illegible] պալօ չարշամպա աքշամը պայ ճումաա [illegible] Պէյօղլունտա [illegible] թէյաթրօսունտա ճէմիյէթ իտիլէրէք [illegible] տէվամ օլունմուշ տըր։

Շէօյլէ քի, պալօնըն էն իւսթ գաթընըն թէօրթ ճիհէթինէ պիր [illegible] գոյուլմուշ վէ [illegible] թէօրթ ատէտ էլէքթրիք կազը [illegible] վէ պու կազլարըն զիյասը սօնուն գատար իմթիտատ իտուպ տիքէր կազլարը հիւքմսիզ պըրագմըշ, իշպու էլէքթրիք կազլարընը թէրթիպ իտէն [illegible] տիր։

Թէլէկրաֆ նէզարէթի ֆարգա միւտիրի Բաիֆ էֆէնտինին ֆէվգալատէ մէհարէթ վէ գուտրէթինի [illegible] թէլէկրաֆ նէզարէթինին [illegible] օլունմուշ տըր։

Բէգչալիք միւլէթիմիզտէն Էֆ. Աճէմեան էֆէնտինին [illegible] թարաֆը միւթէպէր [illegible] պալօյու պիր [illegible] թէրթիպ իթմիշ, [illegible] թէրթիպ [illegible] վէ ֆէվգալատէ [illegible] պէօյլէ [illegible] պիր պալօնըն [illegible] սէվինճ [illegible] թէրթիպ իթթիքլէրի [illegible] էֆէնտի թարաֆընտան [illegible] տիր։

Պալօ քիւչիւք ագշամ [illegible] սաաթ [illegible] ճէմիյէթ [illegible] թէքմիլ [illegible] Ազարեան էֆէնտի [illegible] օլունմուշ տըր։

Մէհաֆիլը սէֆարէթ [illegible] Մէսլէքտէշ [illegible] վէ պազը [illegible] թէճտիտ վէ [illegible] տըր։

Ս.Եակոբ [illegible] մէքթէպ [illegible] Գաթօլիք ճէմաաթինին [illegible] Բաղտասարեան [illegible] Ազարեան [illegible] տիր։

Մէքթէպ [illegible] Ս. Փիրքիչ [illegible] Գալաթա [illegible] Ասատուր [illegible] Մ. Ֆօն Հանց [illegible] Մ. Շմայթ [illegible] միւթէպէրանը միլլէթտէն պիր խայլը ֆամիլեալար հազըր պուլունմուշլար տըր։

Սալօն միւթէատտիտ մասալարը մէթրու օլուպ, տամա վէ գավալիէլէր քէմալը չէվգ ու խանտէյլէ սապահա գատար իճրայը րագս էյլէմիշ վէ մուզիգա պիր սուրէթը մունթազամէտէ թէրէննիւմ իտէրէք, րագսլարըն պէք կիւզէլ պիր թարզտա իճրա օլունմասընա մէտար օլմուշ, վէ պալօնըն սուրէթը ճէրէյանընտա կէօրիւլէն րապըթա վէ հիւսնի ինթիզամ վէ թէզյինաթը ազիմէսինի ճէլպ էյլէմիշ տիր։

Պալօյի մէզքիւրը պէօյլէճէ հիւսնի թէրթիպ իթմէք խուսուսունտա միւթէշէպպիս օլան ճէմիյէթին ազալարընտան Հաճի Գրիգոր վէ Գարագաշ կարապետ վէ Սինապեան Գրիգոր էֆէնտիլէրին պէյաննամէյէ [illegible] Մ. Մ. Ֆօսգօլօ վէ Իզիտոր տը Գիրիգօ պու պապտա սարֆ գայրէթ վէ ինթիզամաթը ազիմէ էյլէմիշ օլտուգլարընտան, չէվգը մուամիլէյէ զիվադա [illegible] Հաճի Գրիգոր էֆէնտինին մէսայիլը մուամիլէյի Հաճի Գրիգոր էֆէնտինին [illegible] մուավէնէթ [illegible] թէշէքքիւր իտէրիզ [illegible], վէ պու սուրէթլէ մէքթէպը մէզքիւրը ֆուգարա չակիրտանընա պիր գաթ տահա պաշարի թէմէննի իտէրիզ [illegible] մէճմուէն [illegible] օլմուշ տըր։

ԹԱՐԻԽԻ ԷՎՐՈՊԱՅԸ ՃԷՏԻՏ

Ինկիլիզճէտէն Թէրճէմէ

34

Գըրըմ Մուհարեպէսի

Գափտան Տըրմընտ, Սէվասթօբօլ գօմանտանընըն Թագտիմ իլէտիյի Թէշքիլըմաթընը ճէվապընը ալանա տէկին, պիր գաչ սաաթ լիմանըն ակզընտա տուրմաքա մէճպուր օլմուշ օլտուղը սըրատա, Սէվասթօբօլ իսթիհքեամլարընը պիր էյիճէ թէֆթիշ իլէ մէշղուլ օլմուշ, վէ չէհրի մէզգուրըն, եալընըզ տէնիզտէն հիւճում զամաթը մուհքէմսիզ օլտուղունա գարար վէրմիշ իտի :

Պու հիւքմիւն նէ գատար հագլը օլտուղու սօնրատան էյիճէ թաստիգ գըլընըպ, Սէվասթօբօլըն զայըֆը իչիւն տօնանմալարըն գարա օրտուսունա մուավէնէթ իթմէլէրինտէն պաշգա պիր ֆաիտէլէրի օլամամըշ տըր :

Րուսիա իմբէրաթօրու, 1854 սէնէսի մարտըն 28ինտէ, Լօնտրատա վէ Բարիզտէ պուլունան սէֆիրլէրինի կէրի չաղըրտը, վէ Ինկիլթէրրա տէվլէթի տախի, րէսմէն Րուսիայա գարշը իլանը հարպ իլէտի :

Իմբէրաթօր Նիգօլա, Ինկիլթէրրա տէվլէթինին, պիզզաթ քէնտի իսթիգլալիյէթինէ տօգունան խուսուսլարտան պաշգա հիչ պիր խուսուս իչիւն գըլըճա տավրանմագ իսթէմէյէճէյինէ վէ եալընըզ բարա արթըրմագ զայլէսինէ տիւշմիւշ օլմասընա իթիմատ իյլէմիշ օլտուղունտան, Րուսիայա գարշը իլանը հարպ իտէճէյի խաթըրընտան պիլէ կէչմէմէքտէ իտի :

Օլ հէնկեամտէ Սէվասթօբօլ լիմանընտա մէվճուտ պուլունան Րուսիա տօնանմասը, աթիտէքի մըգտար վէ ճէսամէթտէ իտի :

3 գըլթա	130 ար	Թօբլու	իւչ ամպարլըլար
11 »	84էր	»	[illegible]
4 »	54 »	»	ֆըրգաթինլէր
6 »			ուֆագ ֆըրգաթին վէ սայիրէ

Մահիր պիր ամիրալ գօմանտասը թահթընտա տէհչէթլի պիր գուվվէթ սաերլաճագ օլան իշպու մէֆրէզէ տօնանմանըն տիկէր պիր պէօյլէ գուվվէթի տախի չու իտի քի, Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ տօնանմալարը աչըգ տէնիզտէ պուլունտուգլարը, վէ իսթէմէտիքլէրի սըրալարտա հիւճում թայլի օլտուգլարը հալտէ, Րուսիա տօնանմասը, տիւնեանըն էն ալէա պիր լիմանընտա վէ էն տէհչէթլի գալէլար հիմայէսի թահթընտա էմնիյէթի հալտէ պուլունուպ, իսթէտիյի վագըթ տիշարը չըգըպ տիւշմէնին իւզէրինէ հիւճում իթմէյէ, վէ տարա կէլտիյինտէ թէքրարէն Սէվասթօբօլ լիմանընա սոգուլուպ սըզընմաեա մուգթետիր պուլունմագտա իտի :

Ֆագաթ նասըլ քի տէտիք, Սինոպ լիմանընտաքի քիւչիւք Օսմանլը ֆիլօսունա գարշը եօյլէ պիր ճէսէր կէօսթէրէն Ամիրալ Նախիմօֆ, պաշընը տիշարը չըգարըպ էթրաֆա պագմաեա պիլէ ճասարէթ իտէմէտի, վէ Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ սէֆինէլէրինին իչէրի կիրիփ քէնտիսինի արամալարընը տա մէն իթմէք իչիւն, Րուսիա սէֆինէլէրինտէն պիր միգտարընը Սէվասթօբօլ լիմանը աղզընտա տէնիզէ պաթըրարագ եօլու քեամիլէն թըգատը :

Ամիրալ Տընտաս գօմանտասը թահթընտա պուլունան Ինկիլիզ տօնանմասը տախի, աթիտէքի սէֆինէլէրտէն իպարէթ իտի :

Պրիթանիա	120	Թօբլու
Թրաֆալկար	120	»
Գուին	116	»
Ակամէմնօն	91	»
Ալպիըն	91	»
Րօտնի	90	»
Լընտըն	90	»
Վէնճէնս	84	»
Պէլլէրօֆօն	80	»
Սան բարէյլ	70	»
Արէթուզա	50	»
Լինտըր	50	»
Թրիպիուն	31	»
Գուրասօա	31	»
Րիթրիպիուշըն	28	»
Տայամընտ	26	»
Թէրրիպլ	22	»
Սայտըն	22	»
Հայֆլայըր	21	»
Ֆիւրիըս	16	»
Թայկըր	16	»
Նայճըր	13	»

Սէքիզ գըլթա տախի եանտան չարգըլը ուֆագ վաբօրլար :

Ամիրալ Համլէն մայէթինտէ պուլունան Ֆրանսըզ տօնանմասընըն գուվվէթ վէ միգտարը տա չու իտի :

Վիլ տը Բարի	120	Թօբլու
Մօնթէպէլլօ	120	»
15 գըլթա գարագլար		
21 » ֆըրգաթինլէր վէ ուֆագ սէֆինէլէր :		

Ֆիւրիըս նամ 16 Թօբլու Ինկիլիզ սէֆինէսի, պէյազ սանճագը քիւշատ իլէմիշ օլտուղու հալտէ, Օտէսատաքի Ինկիլիզ գօնսօլօսունու վէ սայիր Ինկիլիզ սէքէնէսինի ալըպ ավտէթ իթմէքտէ իքէն, չէհրի մէզգուր Րուս գօմանտանը Ժէնէրալ Օսթէն Սաքէն, սէֆինէի մէզպուր իւզէրինէ աթէչ իթմիչ օլտուղընտան, ապրիլին 17սինտէ Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ տօնանմալարը չէհրին բիշկիւահընա վարտըլար, վէ հարպ գանունլարընա գարշը վուգու պուլան հարէքէթի մէզքիւրէյէ գարշըլըգ պիր թազմինաթ օլմագ իւզրէ, լիմանտա պուլունան Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ թիճարէթ սէֆինէլէրինտէն մաատա, Րուս սէֆինէլէրինին տախի քէնտիլէրինէ թէսլիմ խոլմէլէրինի թալէպ իթտիլէր :

Ժէնէրալ Օսթէն Սաքէն, պու թէքլիֆի րէտտ իթտի :

Իմտի ապրիլին 22 սապահըը, Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ հարպ վաբօրլարը, իսթիհքեամլարըն գարչըսընա կէչիպ, ճէհէննէմ գաբուլարընը քիւշատ իթտիլէր :

Վաբօրլար պիր նոգթա իւզէրինտէ տուրմայըպ գըսսա աէվրլէր իւզէրինէ տայմա հարէքէթտէ պուլունտուգլարընտան, Րուսիա թօբճուլարը պիր տիւրլիւ նիշանլարընը տօղրուլթմայա մուվվաֆֆագ օլամատըլար, վէ պու սէպէպլէ, Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ հարպ վաբօրլարընա պէօյլէ պիր զիյան վէրէմէմիշ իքէն, քէնտի իսթիհքեամլարը պիրէր պիրէր խարապ օլմագտա իտիլէր :

Նիհայէթ Օտէսա գալէսի, ճէպխանէնին աթէշ ալմասը իլէ հավայա ուչտու, վէ տիկէր իսթիհքեամլար տախի, պու ֆէլաքէթին իւզէրինէ քեամիլէն աթէշլէրինի քէստիլէր :

Օտէսա լիմանընտա պուլունան Թէքմիլ սէֆինէլէր, գըշլալար, տօգլար, վէ Թէրսգտհանէ խոլմիչ պիլ ճիւմլէ էտէվաթը հարպիյէ, քեամիլէն խարապ իտիլմիշլէր իտի :

Օտէսայը Թօբա Թութան վաբօրլար չունլար իտիլէր :

Սամբսօն	6	Թօբլու	(Ինկիլիզ
Թէրրիպլ	26	»	»
Թայկըր	16	»	»
Րիթրի Պիուշըն	28	»	»
Ֆիւրիըս	16	»	»

իւչ գըլթա Ֆրանսըզ վաբօրլարը :

Արէթհուզա նամ 50 Թօբլու Ինկիլիզ ֆըրգաթինի տախի քիւչիւք վաբօրլար կիպի բէք իւէրիեէ սօգուլամատըգլընտան, ճըուղըգտան պունլարա եարտըմ իթմէքտէ իտի :

Բէք մահիրանէ սուրէթտէ պաշա չըգարըլան մէզքիւր մուհարէպէտէ, Ինկիլիզլէրտէն, եօլիւ վէ եարալը օլարագ եալընըզ 13 քիշի տիւշմիւշ իտի :

Տօնանմա ապրիլին 26սընտա Օտէսայը Թէրք իտիպ, եալընըզ պիր գաչ գըլթա ուֆագ սէֆինէլէր օրատա պըրագըլտըլար :

Մայիսին 12սինտէ պունլարտան Թայկըր նամ սէֆինէ, Օտէսանըն 4 միլ գատար աչըղընտա սըղա օթուրարագ, գարատան սահրա Թօբլարը իլէ անըն իւզէրինէ եաղմուր կիպի կիւլլէ վէ գումպարա եաղտըրըլմայա պաշլատը, վէ կէմինին ուգտուրուլմասընէ տէ իմքեան գալմամըշ օլտուղունտան, քէնտի գայթանը մարիֆէթի իլէ աթէշէ վէրիլտի :

Ապրիլին 28ինտէ միւթթէֆիգ տօնանմա Սէվասթօբօլ բիշկեահընա վասըլ օլտուլար, վէ Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ ամիրալլարը Րուս տօնանմասընը պիր մուհարէպէյէ ճէլպ իլէմէք իւզրէ, իճրա իտիլմէսի ուսթալըգլար պըրագմատըլար իսէ տէ, Ամիրալ Նախիմօֆ, միւթէսիրին գալըըրտամայաճագը զիյաֆէթտէ կէօզիւ օյմատըգընը աղնաթմագտա իտի :

Նիհայէթ իքի Ամիրալլար, Րուսլարը պիր տէնիզ մուհարէպէսինէ կիրիշմէյէ գանտըրմագտան գաթի իւմիտ իտէրէք, Գավփասա քէօրֆէզինէ ավտէթ իթտիլէր, վէ անճագ պիր գաչ սէֆինէլէր եօթէյէ պէրայէ սալըվըրմագըլա իքթիֆա իթտիլէր :

Սըր Էտմընտ Լայընս, պիր ուֆագ Ինկիլիզ ֆիլօսը իլէ Չէրքէզիսթան վէ կուրճիսթան սէվահիլինի տօլաշըպ, Րուսլարը, Րէտութ Գալէսի պօշալթմայա մէճպուր գըլտը :

Գափտան Հայտ Բարգըր տախի, իքի գըլթա Ինկիլիզ սէֆինէլէրի իլէ Րուսէլի ճիհէթինտէ Սիւննէ պօղազընա վասըլ օլուպ, Թունանըն աղզընտաքի մէզքիւր գըլթատա պուլունան ճէսիմ Րուս իսթիհքեամլարընը խարապ իլէտի ֆագաթ էսնայի մուհարէպէտէ քէնտիսի տէ վուրուլուպ վէֆաթ իթտի :

Նիհայէթ 1854 սէնէսի սոպտայընտա, աշըլ Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ օրտուլարը Գըրըմա մուվասէլէթ իթտիլէր :

ՄԷՔԷԱԹԻԲ

ՏԻՖԱՐՊԷՔԻՐ

Շէհրը մէզքիւր մուխպիրիմիզտէն յունվար 27 թարիխիյլէ ալտըղըմըզ պիր մէքթուպ տըր :

Պունտան ագտէմ Թարաֆըմըզտա եազտըղըմ պիր գըթա մէքթուպտա խաբէր վէրտիյիմ վէճհ իլէ, վալիմիզ Սամիհ բաշա հազրէթլէրի պունտան 2 այ ագտէմ Մէրտինէ ազիմէթ իթմիշ իքէն, կէչէն հաֆթա չէհրիմիզէ ավտէթ իթմիշ տիր :

Բաշաի միւշարէիլէյհ՝ օրատա պուլունտուղու միւտտէթճէ, մէվճուտ օլան պիր Թագըմ սուի իսթիխտամըթըն տէֆի վէ միւլքըն ասայիշ ու ինզիպաթը վէսայիլինի թահթը միւլահազայա ալարագ լազըմ կէլէն Թէտապիրի իթթիխազ իթմիշ, վէ ալէլխուսուս աշար վէ աղնամ վէրկիսինին Թահսիլի վէ մէքեաթիպը իպթիտաիյէլէր քիւշատը վէ եօլլար ինշաաթը մատտէլէրինէ սարֆը զիհն էլէմիշ տիր :

Սամիհ բաշա հազրէթլէրինին իթթիխազ իթմիշ օլտուղու Թէտապիրը մէզքիւրէյի չէհրիմիզ Տիարպէքիր նամ րէսմի կազէթասը էթրաֆըլը իւէ նէշր իթմիշ օլմագլա, Թէտապիրը մէզքիւրէնին պուրատա Թէքրարընտան սարֆը նազար իտէրիզ :

Բաշաի միւշարէիլէյհ՝ չէհրիմիզէ ավտէթինտէն սօնրա, Ատլիյէ նէզարէթի Թարաֆընտան վուգու պուլան Թալէպ մուճիպինճէ, մէհաքիմը իպթիտաիյէ վէ իսթինաֆիյէ ազալարընըն ինթիխապընա միւպաշէրէթլէ, պիլճիւմլէ վիլէյէթ միւլհագէսի բուէսասընա վէ մէհաքիմ րէիսլէրինէ վէ միւտտէի ումումիլէրէ էմր իրսալ իթմիշ օլմագլա, մումաիլէյհիմ տախի գանուն վէ նիզամը տաիրէսինտէ պիր ինթիխապ մէճլիսի Թէշքիլ իթմիշլէր տիր :

Մէճլիսը մէզքիւր յունվարըն 18ինտէ բաշաի միւշարէիլէյհին րիյասէթի թահթընտա պիր Նամզէտ ճէտվէլի Թէրթիպ, վէ օլ պապտէ իգթիզա իտէն մազպաթայը տախի թանզիմ իտէրէք վալի բաշա հազրէթլէրինէ Թագտիմ իթտի: Մարիւլպէյան Նամզէտ ճէտվէլինին բօսթա իլէ գարիյէլէրէ իրսալ օլընտըղը Թագտիրտէ, պու խուսուսըն հէր սէնէ օլտըղը կիպի, էմրը ինթիխապտա միւչքիւլաթը աղըմէյի տաի օլաճագընտան մաատա, էմրը ինթիխապըն գանուն վէ նիզամը տաիրէսինտէ իճրա օլունմայաճաղընը վէ պիր Թագըմ չիքեայաթա վէսիլէ օլաճաղընը վալի բաշա հազրէթլէրի նազարը իթինայա ալարագ, իշպու պուրալարտա պրագմամագ իւզրէ, նէվմը մէզքիւրտէ ինթիխապ մէճլիսինտէ Նամզէտ ճէտվէլինին թանզիմ օլունտուղու եանասա, քէնտիսի տախի Մէրտին վէ Մայտին միւթէսարըֆլարընա, մէզքիւր մահալլէր ատլիյէ վէ պէլէտիյէ մէճլիսլէրինի ճէմ իթմէք իչիւն պա թէլէկրաֆ էմր կէօնտէրմիշ տիր: Ինթիխապ մէճլիսի՝ Նամզէտ ճէտվէլինի թանզիմ իտէր իթմէզ, ճէտվէլը մէզքիւր պաթէլէկրաֆ մահալլը մէզքիւրէյէ իրսալ վէ օլ վէճհլէ ինթիխապ իճրա օլունուպ, նէթիճէսի տախի բաշաի միւշարէիլէյհէ Թէլէկրաֆլա պիլտիրիլմիշ տիր :

Երթէսի կիւնիւ էքսէրիյէթը րէյ գազանան ազա էֆէնտիլէրին ճէտվէլի նէշր օլունտու:

Սէնէի հազըրէտէ իճրա օլունան ինթիխապաթ քեամիլէն միւվաֆըգը նիզամ օլարագ վէ պիլա չիքեայաթ վուգու պուլմասընտան տօլայը վալի բաշա հազրէթլէրինտէն հէր քէս մէմնուն գալմըշ, վէ միւշարիլէյհին իթթիխազ էյլէտիյի Թէտապիրը աֆիյանէ մէտհ ու սիթայիշը ումումիյի ճալիպ օլմուշ տըր :

* *

Միւէլլիֆ էֆէնտի, Տիյարպէքիր՝ կէչէն հաֆթա պէօյլէ պիր զայըաթա պուլունարագ, տիւշարը եաս ու մաթէմ օլտու : Ս. Կիրակոս Մայր Եկեղեցիին Առաջնորդ Տէր Սահակ քահանայ՝ ուզուն պիր քէյֆսիզլիքտէն վէ տէրէճէի նիհայէտէ պիր սէֆալէթէ միւպթէլա պուլունտուգտան սօնրա, 72 եաշընտա օլտուղու հալտէ մահը հալըն 21ինճի կիւնիւ իրթիհալը տարը պագա էյլէտի, վէ էրթէսի բազար կիւնիւ պիր խայլը ճէմաաթ հազըր օլտուղու հալտէ ճէնազէ ալայը իճրա օլունտու :

Րահանիի մումաիլէյհ՝ անա լիսանընտա բէք գիյաթէ աշնա օլտուղու կիպի, Սըբազան Պատմութիւն վէ Հայաստանեայց Եկեղեցիին այինլէրինէ գեսաթէսիլէ վագըֆ, վէ անլէրին էմրը մուհաֆազասընտա բէք ղայրէթքեշ իտի :

Միւթէվէֆֆաի մումաիլէյհ՝ 40 սէնէյէ գարիպ պիր միւտտէթ վազիֆէի րուհանիյէյի իֆֆա իտիւպ, քէաֆֆէի էհալինին մազհարը հիւսնիւ թէվէճճիւհիւ օլմուշ իտի, սօն 15 սէնէլէր զարֆընտա պուրատա գուհուրա կէլէն վէգայիտէն, վէպազը պէտխահանըն րուհանիլէր հայսիյէթինի քէսր իթմէլէրինտէն նաշի, մումաիլէյհ տախի տիկէր րէհապինին նարինէ եանմըշտըր: Իշթէ պու վէ պու կիպի նոգթալարտան տօլայը մումաիլէյհին վէֆաթընտա հըսս օլունան թէէսսիւֆ բէք չէթին տիր :

Տիյարպէքիր մէմուրինը րուհանիյէսի միյանընտա մումաիլէյհ գատար մէզհէպ իշլէրինէ վագըֆ քիմսէ պուլունմատըղը կիպի, էհալի պէյնինտէ տախի միլլէթ իչինէ անըն գատար պէհրէտար քիմսէ մէվճուտ օլմատըղընտան, պունտան պէօյլէ պիր մէսէլէի րուհանիյէ վէ եա միլլիյէ գուհուրընտա մէսէլէի մէզքիւրէնին հալ ու ֆասլը իչիւն տիկէր մահալլէրէ միւրաճաաթա մէճպուրիյէթ հասըլ օլաճագ տըր :

Իշթէ միւէլլիֆ էֆէնտի, պընլէրճէ էրմէնի էհալիսի պուլունան պիր վիլայէթին անճագ րուհանիյէսի պու մէրքէզտէ օլուպ, էրմէնի միլլէթի վէ խուսուսա Տիյարպէքիր էրմէնիլէրի հիչ պիր զէմանտա պու հալտէ պուլունմամըշ

ԼԱՆԷԹԼԻ ԳԸՋ

(Մուէլլիֆի) ԷՄԻԼ ՐԻՇՊՈՒՐԿ

ԺԶ.

ՆԷՃԷ ՄԻՒՆՋԱՐԷԼԷՐԻ

(1958 [illegible])

Պունը տիյէրէք Ֆրանսուա պիր քիպրիթ չագտը վէ պիր ֆէնէր եագտը:

Պապա օղուլ պիր պիրլէրինի եուվալէնէ պագտըլար. իքիսի տէ մասմոր քէսիլմիշլէր իտի. լաքին կէօզլէրինին բարլըթըլարընտան անլաշըլտըղընա կէօրէ, պունլար քէնտիլէրինճէ գաթի գարարլար վէրմիշլէր իտի:

—Եօ՛լ քիտէլիմ, տէտի պապասը:

Իքիսի տէ տիվանխանէտէն տիշարը չըգըպ պէօյլէ սալօնըն գարուսընտա տուրտուլար, վէ գուլագ գապարթարագ օրթալըղը տինլէտիլէր:

Օրթալըգ սուս բուս օլտըղընտան պապա օղուլ միւթէրէտտիտ օլտուլար:

—Պուրատա պիր աատամ քէնտի էվի կիպի տիր, տէտի կէնճ Ֆրանսուա, բէրվասըզճասընա վէ քէնտիյի սաքին պիր հալտէ Թութարագ:

Պապա օղուլ եավաշ եավաշ պասարագ սալօնըն իչինտէն կէչտիլէր, վէ եօնտէն բէտէրի օլտըղը հալտէ, արգա արգայա վէ զայէթ սագընարագ վէ պասամագլարը Թախթանըն սէսի չըգմամագա պիրէր բարչա տուրարագ ուսուլճաճըգ նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտըլար:

Նէրտիվէն պաշընա վարըլ օլունճա չիֆթլիք սահիպինին օտա գարուսը եօնինտէ տուրուպ, Ֆրանսուանըն պապասը՝ գուլաղընը գարուսա տայայարագ տինլէտիքտէն սօնրա տէտի.

—Հիչ պիր սէս իշիթմէյօրըմ:

—Տէմէք ույուեօր:

Պիր տէ օ արա Ֆրանսուանըն պապասը՝ տահա զիյատէ րէնկի աթարագ, օտըղը եէրտէ բութ կիպի գալըպ իսրարը Թէրէտտիւտ իթմէյէ պաշլայընճա, Ֆրանսուա՝ մէրգումա խիթապէն սէսլի իթտի.

—Գորգուեօ՞րսըն:

—Խա՛յր, լաքին նէֆէսիմ քէսիլիյօր: Իչիմ աթէչիմ օլտու, անճա չիմտի կէչէր:

—Էվվէթ, սանտըղը աչտըղընտա կէչէր:

Պաղասընըն կէօզլէրի չիմչէք կիպի բարլատը:

Ֆրանսուա ուսուլճաճըգ օտանըն գարուսընը աչտը. պաշընը արալըգտան իչէրի սօգտը վէ նիմ այտընլըգ օլան օտանըն իչէրիսինէ պիր կէօզ կէզտիրտի:

Ժագ Մէլի սուլա գըմըլտանմագսըզըն ույգու չէքմէքտէ իտի:

—Աֆիյօնըն եութմուշ օլմալը, տէտի Ֆրանսուա, իչէրի կիրէլիմ իրսին, պապա՛:

Պու իսթարըն իւզէրինէ Ֆրանսուանըն պապասը օտատան իչէրի կիրտի:

Արգասընտան Ֆրանսուա տախի կիրիպ, խըրսըզ ֆէնէրինի սանտըղըն եանընտա տէօշէմէնին իւզէրինէ եօյլէ պիր սուրէթտէ գոյտը քի, ֆէնէրին ըշըղը գարեօլանըն բէրտէլէրինէ վուրարագ, չիֆթլիք սահիպինին գատար վարամազ իտի:

Ֆրանսուանըն պապասը՝ Ժագ Մէլիէին րուգալարընը գոյմուշ օլտըղը պիր գօլթուղըն արգասընա չէօմէլիպ, գասանըն անախթարլարընը արամագտա իտի:

Օտանըն բէնճէրէլէրինէ ըէշիլ գաթիֆէ մասմալ պէօյլէ բէրտէլէր չէքիլի օլուպ, Ֆրանսուա՝ օտայը տահա գլյաթէ գարանլըգ իթմէք իչիւն անլէրի պիրպիրինէ պիթիշտիրտի: Պունը եարտըղտան սօնրա մէրգում՝ օտա գարուսընը արալըգ պըրագարագ օտան տիշարը չըգտը:

Ֆրանսուանըն պապասը Ժօզէֆ Բարիզէլ՝ օ արա չիֆթլիք սահիպինին անախթար տէսթէսինի պուլմուշ օլմագլա եավաշճասընա եէրինտէն քալքըպ եախօտ տահա տօղըուսը սիւրիւքլէնէրէք, կէօզլէրի բարըլ բարըլ բարլամագտա օլտըղը վէ արգուլէտիքի խազինէյի էլէ կէչիրմիշ իթթիգատընտա պուլընտըղը հալտէ, սուս բուս գասայա տօղըու կիթտի: Մէրգում՝ պիր նազարը բիւր իսթիհքեալ գասայա պագմագտա, վէ կէօզիւ եօնիւնտէ պըլթունլարըն բարըլ բարըլ բարլատըղընը կէօրմէքտէ վէ պանգնօթլարըն տա քէնտի բարմագլարը արասընտա խըշըր խըշըր սէս չըգարտըղլարընը իշիթմէքտէ զաննընտա պուլունմագտա իտի:

Պու էսնատէ Ժագ Մէլիէ՝ եաթաղընըն իւզէրինտէ պիր ազ չալգանըպ, իքի տէֆա «Բուխա, Բուխա» տիյէ մըրըլտանտը:

Մէրգում սայըգլամագտա վէ բուեա կէօրմէքտէ իտի:

Բարիզէլ նէֆէսինի Թութարագ տուրտու վէ Թիթրէյէրէք տէօշէմէնին իւզէրինէ եուվարլանըպ գոյու եաթտը: Գօրգմուշ իտի: Էն պէօյլէ հայտուտլար պիլէ նէ գատար տա քիւսթախ օլսալար, եինէ էվլէր զաաֆ կէօսթէրմէքտէն ազատէ տէյիլլէր տիր:

Լաքին չօգ սիւրմէտէն մէրգում Ժօզէֆ Բարիզէլ՝ Ժագ Մէլիէնին ույգումուշ օլտուղունա գանի օլարագ, եինէ բաշըթընտը, քըրթէնքէլէ կիպի սիւրիւնէրէք գասանըն եանընա կիթտի, տիզ իւսթիւ չէօքտիւ, պիր նազարը վահշէթլէ գարեօլայա պագտը վէ տէսթէտէքի պէշ ալթը անախթարըն իչինտէ քէնտի ագըլընճա գասայը աչաճագ օլան անախթարը արատը: Պիր տանէյի պուլտու, լաքին քիլիտ տէլիյինէ սօգամատը. պաշգա պիր տանէ թէճրիպէ իթտի, օ տա օլմատը. նիհայէթ իւչիւնճի անախթար քիլիտ տէլիյինէ կիրտի:

Մէրգումըն էլի Թիթրէմէքտէ, եիւրէյի աթմագտա վէ գանը չէքիլէն գուլագ Թօզլարընա չարբմագտա իտի:

Ժօզէֆ Բարիզէլ՝ եինէ եաթաղա տօղըու պագըպ, Մէլիէնին տէրին ույգուտա օլտուղունա էյիճէ գանի օլտուգտա, անախթարը իքի տէֆա չէվիրտի: Պունը եարբընճա քիլիտ էրքէյիճէ հըղըր պիր սէս չըգարտը. իչինտէ պիր եայ օյնամըշ օլմալը, գասանըն գաբաղը քէնտի քէնտինէ աչըլտը:

Խըրսըզըն կէօզլէրի Փալ Փալ կիպի աչըլըպ եուս եուվարլագ օլտու. մէրգում՝ գասատաքի էսհամ վէ սէրվէթի սէյր իտէրէք քէյֆ իթմէք իչիւն ան կէօպէքլիքլէ էօնէ տօղըու էյիլտի:

Գասատա տէօքմէ պիր կէօզիւն իւզէրինտէ պիր եըղըն էսհամ վէ Թահվիլաթ վէ պանգնօթ պուլունմագտա օլուպ, տիկէր պիր կէօզտէ տէ միւթէատտիտ ալթուն սէպէթլէրի վար իտի: Գասանըն տիպինտէ իսէ կիւմիւշ աղըր թօրպալարը միւշահէտէ օլունըյօր իտի:

(Տ—Վ—Ա)

տըր տէսէմ, միւպալաղա իթմիշ օլմամ: 10-15000 խանէ ճէմաաթը պուլունան պիր միճակըն գահանասը՝ տէյիլ եալընըզ մէզհէպ վէ քիլիսէճէ, իլլա տիկէր պիր գաչ էճնէպի լիսանլարընճա քէսպը մէլէքէ իթմիշ օլմագ իսէ, աճապա մուճիպը ար ու հիճապ տէյի՞լ մի տիր: Պու խուսուսու չայանը էսէֆ վէ իսթիղրապ տըր գիրա իլէրի կիտէճէ՛ք եէրինէ կէրի կիտէյօրուզ:

Վարօսն հէր կիւն մէճլիսլէր ինիգատ իթսին, հըսսիյաթը տինիյէ վէ միլլիյէնին ըէվաճ պուլմասը վէ ազաթոը տինիյէնին էմրը մուհաֆազասը իչիւն գօմիսիօնը մախսուսլար թէշքիլ իտիլսին, կիւնլէր, այլար, սէնէլէր կէչսին, էլիմիզտէ օլան սարֆ օլունուպ եէնիտէն եէրինէ կէչմէսին, աճապա Տիյարպէքիր միճակը կիրտապը ղարքա՞մը կիտէյօր նէ՞ օլույօր, պուրալարընա իտարէի մէրքէզիյէ վէ պիլիճումլէ մէմուրին Թարաֆընտան նազարը տիգգաթի իլէ պագըլըրն. լաքին քէնտի պուհալլէրի սէհվիյէթը Թէվարիխտէ էյի եէր Թութմայաճաղը տա պիլինսին:

Աճապա մէօրուտէ նէթիճէսի օլարագ պէւքի տէ ուզագ օլմայան պիր կիւն կէլէճէք տիր քի, միլլէթտէ տինըէրլէր մէմուրին էքսիլմէսիյլէ միլլէթ բուհանիճէ էննէպի բէնչյէրլէրինէ տիւշէճէք տիր:

* *

Իքի սէնէտէն պէրու ինչաըսնա պէտ ու միւպաշէրէթ օլունան վէ 2000 լիրատան զիյատէ մէսարիֆի մուճիպ օլան մէքթէպը բիւտիւյէի ասքէրիյէ պինասընըն ինչաաթը պու քէրրէ խիթամ պուլմուչ օլմաղլա, վալիմիզ Սամիհ բաշա հազրէթլէրի՝ մէքթէպը մէզքիւրը պէրմիւթաա ըէսմէն քիւշատ իտէճէք տիր քի, մէրասիմը մէզքիւրէնին Թաֆսիլաթը իլէ մէքթէպը մէզքիւրըն չէքըլ ու հալի հագգընտաքի մալիւմաթը կէլէճէք բօսթա իլէ պիլտիրմէյի վատ իտէրիմ:

* *

Կազէթայի միւթէպէրինիզին 1914 նումէրօլու նիւսխէսինտէ, պունտան ազտէմ միւհթէրէգ օլան Ս. Կիրակոս քիլիսէսինին ինշաաթը իչիւն 6—7000 լիրա սարֆ օլունտուղու վէ մէպլաղը մէզպուրըն 40—50 քիշի Թարաֆընտան իթա ու Թէսվիյէ գըլընտըղը պէեան օլունմուշ իսէ տէ, մալիւմաթը մէզքիւրէ հէր նէրէտէն տէ վէրիլմիշ օլսա, մուղայիրը սըհհէթ տէյիլտիր: Ինշաաթը մէզքիւրէյէ 6-7000 լիրա տէյիլ, անճագ 3000 լիրայա գարիպ պիր մէպլաղ սարֆ օլընմըշ վէ մէպլաղը մէզպուր տախի 40—50 քիշի Թարաֆընտան տէյիլ, իլլա խանաթը ումումիյէ վասէթասը իլէ Թէսվիյէ գըլընմըշ, վէ խանէի մէզքիւրէյէ միլէլը Խըրիսթիանիյէի սաիրէ տախի իշ-Թիրագ էյլէմիշ տիր: Խիտի պուրաճա Թասհիհը էֆքեար ըըմնընտա քէյֆիյէթին կազէթայի միւթէպէրինիզ վասէթասը իլէ իլանը՝ մալիւմը ալէմեան օլան միլէթ քէրվէրինիզտէն մէմուլ վէ մունթազըր տըր:

Տօյյունը Ըումումիյէի Օսմանիյէ մէճլիսը իտարէսինտէն կէլէն իլան.

Տօյյունը Ըումումիյէի Օսմանիյէնին գայմը վէ տամկալը էսհամը իւզէրինէ, 1884 մարտ 1|13 տէն իթիպարէն 100տէ եարըմ ֆաիզ վէրիլէճէկի Տօյյունը Ըումումիյէի Օսմանիյէ մէճլիսը իտարէսինտէն իլան օլունուր:

* *

Պանգը Օսմանիտէն կէլէն իլան

Տօյյունը Ըումումիյէի Օսմանիյէ մէճլիսը իտարէսինին գարարընա Թէվֆիգէն, գայմը էսհամըն գըյմէթը իթիպարիսի իւզէրինէ եիւզտէ եարըմ վէ տամկալը էսհամըն Թէնզիլ օլունմըշ գըյմէթի իւզէրինէ եինէ եիւզտէ եարըմ ֆաիզ Թէէտիյէ օլունաճաղը Տօյյունը Ըումումիյէի Օսմանիյէնին գայմը վէ տամկալը էսհամ համիլլէրինէ իլան օլունըր:

Պինաէնալէյհ էսհամ համիլլէրի՝ գայմը էսհամըն 4 նումէրօլը գուբօնլարընը վէ 1860 իսթիգրազընըն 46նումէրօլը վէ 1862իսթիգրազընըն 44նումէրօլը վէ 1863-4իսթիգրազընըն 42 նումէրօլը վէ 1865 իսթիգրազընըն 36 նումէրօլու վէ 1869իսթիգրազընըն 28նումէրօլու վէ 1873 իսթիգրազընըն 20 նումէրօլու վէ Տօյյունը Ըումումիյէնին 38 նումէրօլը գուբօնլարընը, պէշըօլարը իլէ պէրապէր կէլէճէք մարտ 1/13տէն իթիպարէն հէր հաֆթա բազար էրթէսի, չարշէնպէհ վէ բէնճշէնպէհ կիւնլէրի սապահ սաաթ 11տէն էօյլէնտէն սօնրա սաաթ 3է գատար Սթամպօլտա Թարագճըլար սօգաղընտա Պանգը Օսմանիյէ Թագտիմ իթմէլի տիրլէր:

1858 վէ 1872 իսթիգրազաթընըն տամկալը էսհամ համիլլէրի՝ ասըլ էսհամլարընը արզ ու Թագտիմ իթմէլի տիրլէր:

Մարիւզզիքըր գուբօնլարտա վէ եախօտ Թէսլիմ օլընան էսհամ մուգապիլ, համիլլէրէ պիր իմուխապէր (մանտա) իթա օլընաճագ, վէ պու իմուխապէր մուճիպինճէ 10 կիւն սօնրա ֆաիզ վէրիլէճէք տիր:

1858 վէ 1872 իսթիգրազաթընըն Թէսլիմ օլընան էսհամըը 10 կիւն հըֆզ օլունըպ, ֆաիզ Թէէտիյէսինի միւպէյյին օլմագ իւզրէ տամկա վուրուլաճագ տըր:

Սթամպօլ 17/29 փետր. 1884

* *

Տօյյունը Ըումումիյէի Օսմանիյէ մէճլիսը իտարէսինտէն կէլէն իլան.

Տօյյունը Ըումումիյէի Օսմանիյէ մէճլիսը իտարէսի գարարը իլէ էօնիւմիւզտէքի ապրիլ 1տէ վուգու պուլաճագ քէշիտէտէն իթիպարէն 1884—85 սէնէսի զարֆընտա չէքիլէճէք վէ իքրամիյէ վէ եախօտ ըէսիւլմալ վէրիլէճէք տէմիր եօլ բիյանգօլարընըն մէպլաղը իթիպարիսինտէն 100տէ 58 Թէէտիյէ օլունաճաղը Րումէլի շըմէնտըֆէր Թահվիլաթը համիլլէրինէ իլան օլունուր:

1875 հօկտեմբրտէն 1881 դէկտեմբեր 31է գատար չէքիլէն բիյանգօլարտա չըգան տէմիր եօլ Թահվիլաթը իչիւն համիլլէրէ, պէհէր սէնէլիկի 100 տէ 3 օլարագ 2 սէնէլիք, եանի 1881 դեկտ. 8/20 Թարիխլիլէ միւվէրրախէն սուտուր իտէն իրատէի Շահանէ ահքեամընճա Թային օլունան սէրմայէի իթիպարիտէն եիւզտէ 20 իւզէրինէ, 100 տէ 6 Թէէտիյէ օլունաճագ տըր:

100 տէ 58 ին Թէէտիյէսի՝ ըՍթամպօլտա վէ մէմալիքը էճնէպիյէտէ, բիյանգօնըն քէշիտէսինտէն 1 այ սօնրա վուգու պուլաճագ տըր:

100 տէ 6 նըն Թէէտիյէսի՝ էօնիւմիզտէքի մարտ 1|13 տէն իթիպարէն եալընըզ Սթամպօլտա իճրա օլունաճագ տըր:

Սթամպօլ 17/29 փետր. 1884

* *

Պանգը Օսմանիտէն կէլէն իլան.

Տօյյունը Ըումումիյէի Օսմանիյէ մէճլիսը իտարէսինին պու կիւնքի Թարիխլի գարարընա Թէվֆիգէն, էօնիւմիւզտէքի ապրիլ 1 տէ վուգու պուլաճագ քէշիտէտէն իթիպարէն 1884—85 սէնէսի զարֆընտա չէքիլէճէք վէ իքրամիյէ վէ եախօտ ըէսիւլմալ վէրիլէճէք տէմիր եօլ բիյանգօլարընըն մէպլաղը իթիպարիսինտէն 100տէ 58 Թէէտիյէ օլունաճաղը Րումէլի շըմէնտըֆէր Թահվիլաթը համիլլէրինէ իլան օլունուր:

1875 հօկտեմբրտէն 1881 դէկտեմբեր 31 է գատար չէքիլէն բիյանգօլարտա չըգան տէմիր եօլ Թահվիլաթը իչիւն համիլլէրէ, պէհէր սէնէլիկի 100 տէ 3 օլարագ 2 սէնէլիք, եանի 1881 դեկտ. 8|20 Թարիխլիլէ միւվէրրախէն սուտուր իտէն իրատէի Շահանէ ահքեամընճա Թային օլունան սէրմայէի իթիպարիտէն եիւզտէ 20 իւզէրինէ, 100տէ 6 Թէէտիյէ օլունաճագ տըր:

Պինաէն ալէյհ, համիլլէր՝ էօնիւմիւզտէքի մարտ 1/13տէն իթիպարէն, քէնտի էսհամլարընը հէր հաֆթա սալը վէ ճումա կիւնլէրի Սթամպօլտա Թարագճըլար սօգաղընտա Պանգը Օսմանիյէ արզ ու Թագտիմ իտիւպ, պունա մուգապիլ պիր իմուխապէր ալըպ իտէճէքլէր վէ օն կիւն սօնրա մէպլաղը ալաճագլար տըր:

100տէ 6յա հագգը օլան էսհամլար՝ իշպու Թէէտիյէի միւպէյյին տամկա վուրուլտուգտան սօնրա, համիլլինէ իատէ օլունաճագլար տըր:

Սթամպօլ 17|29 փետր. 1884

ՌԷՍՄԻ

Տէվլէթը Ալիյէ րուսթախանէլէրինտէ իսթիխտամ օլունմագտա պուլունան տախիլի րուսթա բուլլարընըն 300 սէնէսի մարթըըն պիրինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն պիլ իպթալ, եէրինէ հէր իքի սէնէտէ պիր ըէնքլէրի Թէպտիլ օլունմագ իւզրէ իխթիհսա բուլլարը իսթիմալի միւզթէզամ իրատէի Սէնիյէի ճէնապը Բատիշահիտէն օլմաղլա, իշպու մարթ իպթիտասընտան իթիպարէն էվվէլտէն տախիլէ մախսուս միւթէտավիլ բուլլար Թէտավիւլ էյլէմէյէճէքլէր. իխթիհսա րուսթալարընա մախսուս բուլլար Թէտավիւլ էյլէյէճէկլի իլան օլունուր:

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Ճանիքը սանճագը միւթէսարրըֆը ըՐէշատ պէյ էֆէնտիյէ րիւթպէի միրիմիրանի,

Տախրէի խարիճիյէ տավա վէքիլի Քիւչիւք Կէօչէր էֆէնտի մուավինիյէի րիւթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի իլէ խամիսիլ պէյէ Թէվճիհ պույրուլմուշտըր:

(Մումաիլէյհ խամիսիլ պէյ՝ կէչէնտէ վէֆաթ իտէն Լուտֆի վալիսի Գատրի բաշանըն մախտումը օլմաղլա, պա իրատէի մախսուսէի Շահանէ մէմուրիյէթը մէզքիւրէյէ նասպ ու Թային պույրուլմուշ տըր:)

* *

Շգօտրա ֆըրգայի ասքէրիյէսի սէր Թապիպի Յովհաննէս պէյէ իւչիւնճիւ րիւթպէ նիշանը Օսմանի իհսան պույրուլմուշ տըր:

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Պուլկարիսթան խարիճիյէ նազըրը սապըգ Մ. Վուլգօվիչին կէչէնտէ Տէրսաատէթէ կէլէճէք, պիր գաչ կիւն իգամէթ իթտիյէնի պունտան ազտէմ եազըլըշ իտիք:

Մումաիլէյհին իշպու սէյահաթընա տաիր Տէրսաատէթտէն [illegible] աթիտէքի մալիւմաթ վէրիլմիշ տիր.

«Պուլկարիսթան Բրէնսի Ալէքսանտր Թարաֆընտան իգամ օլունան Մ. Վուլգօվիչ՝ Տէրսաատէթէ մուվասէլէթ իտէր իթմէզ, տուըը մուագգաթա սիւֆէրասընտան պէշի իլէ միւլագաթ իտէրէք, Պուլկարիսթան ահվալը հազըրէի միւէլլիմէսի հագգընտա սիւֆէրաի միւշարիւնլէյհիմէ մալիւմաթ իթա էյլէմիշ տիր:

«Մումաիլէյհ Մ. Վուլգօվիչ՝ Ռուսիանըն Պուլկարիսթան հագգընտա օլան բօլիթիգասընըն՝ ասայիշը ումումիյի իխլալ իտէր պիր տէրէճէտէ օլտըղընը, վէ Եմարէթին Թէրագգըյըընը տիւչարը միւշքիւլաթ էյլէմէքտէ պուլունտըղընը ալէնէն պէյան էյլէտիյի սըրատա, Ռուսիալը սապըգ Մ. Քօլպար իլէ Սօպօլէֆին մէմուրիյէթլէրի Պուլկարիսթանճա բէք մուզիրր օլտըղընը սէօյլէմիշ, վէ պունլարըն մէմուրիյէթլէրի հագգընտա բէք չօգ մալիւմաթ իթա էյլէմիշ տիր:

«Էվրօբատա հէր եէր իչիւն Թէրագգը իտիլմէսի արզու օլընտըղը հալտէ, Պուլկարիսթանըն հէնուզ լազըմ կէլէն Թէրագգըյը իպրազա միւգթէտիր օլմատըղընը, վէ Րումէլի Շարգինին ահվալ վէ խուսուսաթը հագգընսի Բրէնս Ալէքսանտրըն իչինէ տահա մուվաֆըգ օլտըղընը տախի մումաիլէյհ Մ. Վուլգօվիչ սէօյլէմիշ տիր:

«Մ. Վուլգօվիչ՝ պատէհու Ռուսիա սէֆարէթխանէսինէ տախի կիտէրէք, Պուլկարիսթան ահվալինտէն պահս իթմիշ, վէ Ռուսիա տէվլէթինին Սօֆիատա բօլիթիգա մէմուրը պուլունան Մ. Եօնին բօլիթիգասընըն վէխամէթինի սէօյլէյէրէք, Պուլկարիսթան բրէնսի նամընա պունուն ազլինի Թալէպ էյլէմիշ, վէ Պուլկարիսթանճա պազը իսլահաթըն հուսուլէ կէլմէսի իչիւն Բէթէրսպուրկա պէյանը քէյֆիյէթ իլէմէսինի րէճա իթմիշ տիր:

Ռուսիա սէֆիրի՝ Մ. Վուլգօվիչին պու րէճասընը գապուլ իթմիշ իսէ տէ, Մ. Եօնին հագգընտա օլան իսթիրհամընը պիթթամամ րէտտ էյլէմիշ տիր:

«Պունու միւթէաագըպ Մ. Վուլգօվիչ՝ միւքէլլաֆ ֆիխամ հազարաթընտան պիր չօգու իլէ միւլագաթ էյլէտիյի կիպի, սէրայը Հիւմայուն էրքեանը իլէ տախի կէօրիւշէրէք, բրէնս Ալէքսանտրըն Տէրսաատէթէ սօն սէյահաթընտան սօնրա զաթը հազրէթը Բատիշահի հագգընտա քէսպը գուվվէթ էյլէյէն ուպուտիյէթ ու սատագաթընը պէյան իթմիշ, վէ Պուլկարիսթան իլէ Րումէլի Շարգի արասընտաքի միւնասէպաթը տօսթանէնին մուհաֆազասի տէվամընա հիմմէթ պույրուլմասընը իսթիրհամ էյլէմիշ տիր:

Եունան մէճլիսը մէպուսանընտա ազատէն պիրի՝ Պաղը Ալինին Թէպաաի Եունանիյէտէն ալմագ իսթէտիկի բաթէնթա վէրկիսի հագգընտա պիր սուալ իյրատ իթմիշ օլմաղլա, խարիճիյէ նազըրը Մ. Թրիգուբի՝ պէրվէճճը աթի ճէվապ վէրմիշ տիր.

«Ըմումը բօլիթիգըյէ հագգընտա ճէրէյան իտէն միւզաքէրաթ էսնասընտա պու մատտէ իւզէրինէ չօգ պահս օլունմուշ տըր: Օ զէման պէն մէսէլէնին ճիհէթը Թարիխիյէսինի պէյան իտուպ, պու պապտէ Եունան իլէ Թիւրքիա արասընտա իճրա օլընան միւզաքէրաթը մէճլիսը մէպուսանա արզ ու իշար էյլէմիշ օլտըղըմտան, օ վագթքի սէօյլէտիկլէրիմի չիմտի Թէքրարտէ պիր ֆաիտէ կէօրմէմ: Մալիւմ տիր քի, Թիւրքիա՝ մէմալիքը Օսմանիյէտէ չիմտի եալընըզ Թէպաաի Եունանիյէնին վէրմէքտէ օլտըղը բաթէնթա վէրկիսինի տիկէր Թէպաաի էճնէպիյէյէ տա Թարհ իթմէք իչիւն տիւվէլը մուազզամա իլէ միւզաքէրէ իթմէքտէ տիր: Գայնարճա ահտնամէսի ահքեամընճա Պաղը Ալի՝ էսնաֆ Եունանլըլարըն բաթէնթա վէրկիսի վէրմէյէ մէճպուր պուլընմատըգլարընը զանն իտէրէք, պու Թալէպինտէ իսրար իթմէքտէ, վէ համթա տիւէլը սաիրէ Թէպաասընտան տախի բաթէնթա վէրկիսի ալմագ իսթէմէքտէ տիր: Պու մատտէ հագգընտա պունտան զիյատէ պիր մալիւմաթ վէրէմէմ:»

Սէլանիքտէ նէշր օլունան Ֆօրը Մաքէտօնըն պէյանընա կէօրէ, ախիրէն մահզարը աֆիվը Շահանէ օլարագ մէմլէքէթլէրինէ կիթմէք իւզրէ Սէլանիկէ կէօնտէրիլմիշ օլան Արնավուտլար միյանընտա 23 նէֆէր Եունանլը պուլունուպ, պունլարըն մէսարիֆի չէհրը մէզքիւր Եունան ժէնէրալ գօնսօլօսը Թարաֆընտան Թէսվիյէ օլունարագ մէմլէքէթլէրինէ կէօնտէրիլմիշլէր, վէ Արնավուտլուգ վէ Եանեա էհալիսինտէն օլան Արնավուտլար տախի եօլ մէսարիֆլէրի Սէլանիք հիւքիւմէթի սանտըղընտան Թէսվիյէ օլունարագ մէմլէքէթլէրինէ սէվգ օլունմուշլար տըր:

Ճ. Հավատ-ին պէյանընա կէօրէ, Պաթումտա Թէպաաի Օսմանիյէտէն պիր Թագըմ քէսանըն սէֆիլ վէ սէրկէրտան կէզմէքտէ օլտուգլարընա տաիր Ֆ[illegible] կազէթասընըն չէհրը մէզքիւր մուխպիրի Թարաֆընտան եազըլան ֆըգրա հագգընտա խարիճիյէ նէզարէթի վասէթասըյլա Տախիլիյէ նէզարէթի Թարաֆընտան Պաթում Շէհպէնտէրլիյինտէն մալիւմաթ իսթէնիլմիշ իտի, րիվայէթը մէզքիւրէնին պիհասըլ ու եալան օլտըղը մէրգում շէհպէնտէրլիքտէն կէլէն պիր Թահրիրաթտա պէյան գըլընմըշ տըր:

Ճապթիյէ նազըրը Բէսմիլ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի՝ սապահլարը սաաթ 3տէ մագամը ալիլէրինի Թէշրիֆ իտէրէք, էքսէրիա կէճէ սաաթ պիրէ գատար ումուրը ինզիպաթիյէ իլէ իշթիղալ իթմէքտէ, վէ նեզարէթ տահիլինտէ միւսթախտէմ սաիր մէմուրին վէ զապըթթա տախի միւշարէէլէյհտէն իպրէթ ալարագ վազիֆէլէրինի հիւսնի իֆա իլէմէքտէ իմիշլէր:

Վօլօսսա Թապ ու նէշը օլունմագտա օլան Թեսսալի կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, Թէսալիատա միւթէմէքքին պուլունան Միւսլիմանլարըն քեաֆֆէսի՝ տէվլէթը Օսմանիյէ Թէպաիյէթինէ կիրմէք արզուսընտա պուլունտըգլարընտան, իճապ իտէն էվրագ վէ սաիրէ տէվլէթը Օսմանիյէ շէհպէնտէրլէրի Թարաֆընտան Եունան մէմուրլարընա իթա իտիլմիշ տիր:

Մըսըրտա գուհնուր վէ մահվ օլան գօլէրա հասէպիյլէ մէմալիքը Շահանէտէն Ռուսիա լիմանլարընա կիտէն սէֆաինին գարանթինայա վազը հագգընտա մուգատտէմա Ռուսիա տէվլէթի Թարաֆընտան վէրիլէն գարար պու քէրրէ իլղա գըլընմըշ տըր:

Ինկիլթէրրա տէվլէթինին Տէրսաատէթ Ժէնէրալ գօնսօլօսը՝ Սէլանիքտէ գաթլ ճինայէթի իլէ միւթթէհիմ օլան պիր Մալթըզըն մուհաքէմէսինտէ հազըր պուլունմագ իւզրէ, պու կիւն շէհրը մէզքիւրէ ազիմէթ իտէյօր:

Շիւտէթլի պիր խասթալըղա տուչար օլտըղը կէչէնտէ եազըլմըշ օլան եավէրը էքրէմը հազրէթը Բատիշահի Հիւսէյին Հիւսնի բաշա հազրէթլէրի՝ հէնուզ քեամիլէն քէսպը սըհհէթ էյլէմէմիշ օլտըղը հալտէ, կէչէն ճումա կիւնիւ սէլամլըգ ալայընտա հազըր պուլունմագ իւզրէ Եըլտըզ սէրայընա կիթմիշ օլմաղլա, զաթը հազրէթը Բատիշահի՝ ալայըն հարէքէթ իտէճէյի զէման միւշարիլէյհի կէօրէրէք, խատէրի սըհհէթի իթմէսինտէն տօլայը պէյանը մէմնունիյէթ իթմէքլէ պէրապէր, պիւսպիւթիւն էյիլէշինճէյէ գատար քեաֆֆէի իշտէմաթտան վէ պինաէն ալէյհ ճամիյէ գատար ալայա րէֆագաթ իթմէքտէն տախի քէնտիսինի մուաֆ պույուրմուշլար տըր:

Տիյարպէքիր վիլայէթինտէն պու քէրրէ Տախիլիյէ նէզարէթինէ չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆնամէտէն, վիլայէթը մէզքիւրէ Թահրիրը նուֆուսընա իպթիտար օլընտըղտան չիմտիյէ գատար 108449 նուֆուս Թահրիր օլունմուշ տըր:

Եունան կազէթալարընըն պէյանընա կէօրէ, Եունանիսթան տէվլէթինին ասաքիրը մէվճուտէսի՝ էլ.էվմ 27.900 նէֆէրտէն իպարէթ իմիշ:

Ֆրանսա հիւքիւմէթինին պիր զէմանտան պէրու իճրա իթմէքտէ օլտուղը Թէտարիքեաթը պահրիյէ ումումըն նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէքտէ տիր: Պահրը Սէֆիտ ֆիլօսը գօմանտանը ամիրալ Ժօրէ Բարիզէ ճէլպ օլունուպ, օրատա պահրիյէ նազըրը իլէ պիր չօգ տէֆալար ուզուն ուզատըյէ միւզագաթ իթմիշ տիր: Կօլ-- կազէթասընըն րիվայէթինէ կէօրէ, Ֆրանսանըն Պահրը Սէֆիտ տօնանմասընա 2 զըրհլը տահա իլավէ օլունաճագ տըր. պու իսէ ճաի էհէմմիյէթ տիր:

Ռուսիա տէվլէթինին Գուտսը Շէրիֆ գօնսօլօսը Մ. Մագսիմօֆ՝ տիւնքի կիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր:

Տիւնքի կիւն Թրապիզօնտան Տէրսաատէթէ պիր մըգտար եէնի գուրա նէֆէրաթը վիւրուտ իթմիշ տիր:

Պրուսատան Թ. Հօթէլ-ֆա եազըլտըղընա կէօրէ, սէնէլէրճէ էվվէլ Պրուսա գազասը տախիլինտէ Զաղըրճան գարիյէսինէ սէվգ օլունան 40 խանէ մուհաճիրլէրին իսքեան իթտիքլէրի արազիյէ պաղը էշխաս սահիպ չըգարագ, պունլարըն բաչահթըը սէլպ իթմէքտէ օլտուգլարընտան, մուհաճիրինը մէրգումէ՝ միւշքիւլաթը մէզքիւրէնին պէրթարաֆ իտիլմէսի իսթիտասընը համի Տախիլիյէ նէզարէթի իլէ ումում մուհաճիրին գօմիսիօնը րիյասէթինէ պիրէր արզուհալ իրսալ ու Թագտիմ իթմիշլէր տիր:

Թ. Հօթէլ-ֆա եազըլան պիր վարագատա, պիր գաչ սէնէտէն պէրու գասապալարըն պահալը ֆիեաթ իլէ էթ սաթմալարընըն սէպէպի պազը մատրապազլարըն տէսիսէլէրինտէն իլէրի կէլտիյի պէեան օլունարագ, պունա մէյտան վէրիլմէմէք իւզրէ գասսապ լօնճասը նիզամ ուսթալարընտան Էկինլի Մէհմէտ էֆէնտինին ումում գասսապ էմանաթը իլէ անլէրէ էթ վէրէն ուսթալարա տաիր 5—6 պէնտտէն իպարէթ պիր Թալիմաթ Թանզիմ իտէրէք, Շէհր էմանէթինէ Թաատիգ իթտիրէճէյի, վէ պու Թալիմաթ խիլաֆընտա հարէքէթ իտէնլէրին տիւչարը միւճազաթ օլաճագլարը պէեան գըլընմըշ տըր:

Ճէզաիրը Պահրը Սէֆիտտէ Սթանքէօյ ատասընտա պիր սըղըր խասթալըղը չիտտէթլէ հիւքմինի իճրա էյլէմէքտէ տիր:

Իզմիրտէ Բէթրօ Բունագօս նամընտա պիր Րում կէմիճի 115 եաշընտա օլտըղը հալտէ, պու տէֆա վէֆաթ իթմիշ տիր:

Սէլանիք վիլայէթինտէ Միլաս գասապասը ճիվարընտա պու քէրրէ մէրմէրտէն եարըլմըշ պիր քէօշք իլէ իքի ատէտ գարը հէյքէլի (արձան) կիպի աասարը աթիգա զուհուր էյլէմիշ տիր:

Վիլայաթ ասաքիրը զապթիյէսի իչիւն Պաղը Սէրասքէրի վասէթասը իլէ իմալ իտիլմիշ օլան էլպիսէնին պիր մըգտարը կէչէնտէ Սամսուն վէ Թրապիզօնա իրսալ գըլընարագ, էլպիսէի մէզքիւրէ էֆրատը մէրգումէյէ Թէվզի օլունմուշ տըր:

Իզմիր կազէթալարընըն պէյանընա կէօրէ, զէնճիրէ վուրուլմուշ 20 գատար հայտուտ՝ Իզմիր չարշըսընտա կէչէն սալը կիւնիւ ազչըմա գատար էհալիյէ Թէշհիր օլունմուշլար տըր:

Մէրգում հայտուտլար՝ ախիրէն մուհաքէմէ իտիլիպ, մուխթէլիֆ ճէզալարա չարբըլմըշլար տըր:

Թրապիզօնտա վագը միւլքի վէ ասքէրի խասթախանէնին հիյնը ինչասընտա պազը իսթիլասաթ վուգու պուլտըղը կէչէնտէ չույու պուլմուշ իսէ տէ, մահալլի պէլէտիյէ րէյիսինին Թահթը րիյասէթինտէ պիր միւհէնտիս վէ պիր միյմար վէ պիր տիւլկէրտէն իպարէթ Թէշէքքիւլ իտէն պիր գօմիսիօնըն նէթիճէի Թէտգիգաթընտա էօյլէ պիր իսթիլասըն վուգու պուլմատըղը տէրէճէի սիւպութէ վասըլ օլմուշ տըր:

Նիւ Եօրգտան իչար օլունտըղընա կէօրէ, Գալիֆօրնիատա Ֆալլըրուգ չէհրինէ խօրթում ինէրէք, չէհրը մէզքիւր քեամիլէն խարապ օլմուշ, վէ էհալիտէն պիր խայլը նուֆուս Թէլէֆ օլմուշտըր:

Միւթթէհիտէի Ամէրիգանըն ճէնուպ ճիհէթինտէ պուլունան էյալաթտա տախի պիր խօրթում ինէրէք, խասարաթը քիւլլիյէյի մուճիպ օլմուշ տըր:

Թախմին օլունտըղընա կէօրէ, աֆէթը մէզքիւրէտէն 3—400 նուֆուս Թէլէֆ վէ 5000 խանէ խարապ վէ մէճմուը զարար 4 միլիօն տօլարա պալիղ օլմուշ տըր:

ՊԱՃԻԼ ԳՈՒՐՈՒԳԼԻ
ՎԷ
ԱՆԺՊՈՒԼՇԷՆԻՆ
ԹԱՀԹԸ ԻՏԱՐԷՍԻՆՏԷ

ՊԷՕՅԻՒՔ ԳՈՒՐՕՆ ԳԱԶԻՆՕՍԸ

ԳԱՐԻՊՋԷՆ ՔԻՒՇԱՏ
ՕԼՈՒՆԱՃԱԳ

ԿԻՒՉԷԼՃԷ ՏԷՕՇԷՆՄԻՇ ՍԱԼՕՆԼԱՐ—ԽԱԹԱԳԼԱՐ—ՆԷՎՈՒՍՈՒԼ ՊԻԼԱՐՏՕԼԱՐ—ԷՆ ԱԼԱ ՃԻՆՍ ՄԷԷՔՒԼԱԹ ՎԷ ՄԷՇՐՈՒՊԱԹ

Իչպու Նէնի խուարէ՝ մէզքիւր գազինօնըն բէ.քէմիւ.քէմմէլ վէ մունթազամ օլմասընա էլտէն կէլէնի տիրիղ իթմէտիյինի բաղլըմըլ էհալիյէ իլան իտէր։
Մէզքիւր գազինօտա նիհայէթ տէրէճէ թէմիզլիք վէ նիզամ ու ինթիզամ մէվճուտ օլտուղը կիպի, կէրէք Թիւրքճէնըն վէ կէրէք մէմալիք էճնէպիյէնին պաշլըճա կազէթալարը պուլունաճագ տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 1 Մարտ

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	101-15/16
Օսմ. էսհամը աչըլտը	08-3/8
» » գաբանտը	08-5/8
Իսթիգրազ 65	10-7/8
» 69	09-3/4
» 71	67-1/2
» 72	17-
» 73	08-5/8
Օսմանլը Պանգասը	15-3/8
Բուսիա իսթիգրազը	88-
Մըսըր տույ.մութա հըտէ	66-1/2
» իմթիյազը	90-3/8
Տաիրա Սանիէ (Մըսըր)	66-1/4
Բօժիլը իսթիգրազը (Մըսըր)	87-1/2
Մաճարիսթ. էսհամը 1877	101-1/4
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	-

Բարիզ 1 Մարտ

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	76-10
» » % 5	105-62 1/2
Օսմ. էսհամը աչըլտը	08-67 1/2
» » գաբանտը	08-67 1/2
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	55-
» 69	49-
» 73	43-
Բուճէյի չըմէնտըֆէրի	41-
Օսմ. Պանգասը	655-75
Գրէտի Լիօնէ	545-75
Գրէտի Ֆօնսիէ	1221-25
Լիօն ագսիօնը	1221-25
Սուէյզ ագսիօնը	2030-
Բուսիա 5 % 1877	94-1/4
Իթալիա էսհամը	92-90
Մըսր Ֆօնտ. մութահըտէ	335-75
Մաճարիսթան էսհամը	102-
Եունան 6 % 1879	412-
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-26

Վիէննա 1 Մարտ

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	121-65
Բուճէյի չըմէնտըֆէրի	20-

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ազչ. գաբ.		09-26
Պու սապահ աչըլտը		09-25
Մըսըր մութթ. ահըտէ. գաբ.		74-
Պու սապահ աչըլտը		74-05
Իսթիգր. 65 (մութօն)		58-
» 65		55-
» 69 (բինար		49-50
» 72 (Պօն.տիւ Թրէ.)		17-
» 73		43-
Բուճէյի չըմէնտըֆէրի		42-
Ագչէ Ֆայիզի		8-
Ըէսօր	Ղըշ.	20-
Հէվալէսիզ	»	30-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	7-
Սթամպօլ պանգասը	6-35
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-03
Թրամվայ	2-92

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 դրշ.տան		Դշ. Բր.
Պէյազ մէճիտիյէ Ֆարգը		108-
Մէթալիք	»	100-20
Պէշլիք	»	102-20
Ալթըլըգ	»	102-30
Գազըր	»	720-
Գայմէ		1500-
Ինկիլիզ լիրասը		110-15
Ֆրանսըզ ալթունը		87-28
Բօլ		80-12
Գրէմից ալթունը		81-20
Գարպօն գայմէսի		9-25

ԻԼԱՆԱԹ

Գարասի վիլայէթի տախիլինտէ քեաին Պալըքեսէր՝ վէ Պիգա. մին գազալարը իլէ Բէյասու վէ Սընտըրկի վէ Պալաթ Նահիյէլէ. րինին 99 սէնէսի հասըլաթը էօշ. րիյէսինտէն զիքր օլունան գազա վէ նահիյէլէր անպարլարը իլէ Պալըքեսէրէ 2 սաաթ մէսաֆէ. տէ Էֆթալի գարիյեսի անպա. րընտա 133·560 չինի.ք հընթա վէ 96·950 չինի.ք չաւր վէ 42·374 չի. նի.ք չավտար վէ 1470 չինի.ք ագ. տարը վէ 8651 չինի.ք գում տարը վէ 4190 չինի.ք գարըճա վէ 15·792 չինի.ք մէյէզ վէ 7920 չինի.ք մըսըր վէ 257 չինի.ք Եուլաֆ վէ 5·800 չինի.ք պուրչագ վէ 3146 չինի.ք

Նօխուտ էմսալինի հիչ պիր հէվա. լէ վէ մաթլուպաթա մահսուպ օ. լունմայըպ լիրայի Օսմանի 100 վէ մէճիտիյէ 19 դշ. տան պէրվէճհի բէշին թէէտիյէ օլունմագ վէ ի. հալէ Թարիխինտէն իթիպարէն 31 կիւնտէ անպարլարտան գալ. տըրըլմագ չարթը վէ չէրաիթը սաիրէ իլէ մահալլինճէ վէ խազի. նէճէ մէզատա չըգարըլմըշ վէ իչ. պու չուպաթը բումինին 28ինճի չարչէնպիհ կիւնիւ գարարը ֆէ. րիւլէճէկինտէն, թալիպ օլանլար քէֆիւլէրինի վէ եախօտ քէֆա. լէթ մագամընա գաիմ օլմագ իւզրէ տէբօզիթօլարընը միւս. թաճըպէն միւտտէթը մէրգումէ ինգըզասընտան մուգատտէմ Մա. լիյէ խազինէյի ճէլիլէսինտէ աչար վէ աղնամ էմանէթի մուհասէպէ. սինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի ի. լան օլունուր։

16 Շուպաթ 99 — 3—3

ԿՈՒՏՐՕՆ ՎԷՐՆ
ԵԱՆԻ
ԳՕՑՈՒ ՎԷ ԱՑԱՐԼԸ ԳԱԹՐԱՆ
ԽԻՒԼԱՍԱՍԸ

1883տէ Ամսթէրտամ սէրկիսի ումումիյեսինտէ մէտալիյա նաիլ օլմուշ տըր.

Իչպու գաթրան քեամիլէն սուտա հալլ օլունուր.

Տիկէր գաթրան սուլարընտա գաթրանըն պիր աղ գօգուսը վէ լէզզէթի պուլընմագտա իքէն, ԱՍԸԼ ԽԻՒԼԱՍԱ օլարագ եա. բըլմըշ օլան իչպու գաթրան սու. յընտա չիֆա վէրէճէք պիլճիւմ. լէ խասսէլէր մէվճուտ տըր։ Պիր էօյչիւ (մըզիւր) ՎԷՐՆ ԳԱԹ. ՐԱՆընտա, պիր գարսիւլ սուի գաթրանըն հավի օլտըղը գուվ. վէթ մէվճուտ օլուպ, Ֆագաթ կիւնտէ 20 էօյչիւ ՎԷՐՆ ԳԱԹ. ՐԱՆընտան ալընտըգտա, հիչ պիր մազարրաթ տոգանմագ վէ լաքին եւրմի ատէտ սուի գաթ. րան գարսիւլիւ ալընըրսա, պա. ղըրսագլարտա Թէհլիքէլի պիր իւֆիւնէթ հասըլ օլուր։

Իչպու գաթրան՝ զիյատէ թէէ. սիրլի օլտըգտան մաատա, սաիր մուզիրր գաթրանլարտան տա իւչ գաթ էհվէն տիր։

ՎԷՐՆ ԳԱԹՐԱՆընըն չիչէսի 1,50Ֆրանգա Ֆիրուխթ օլունըր։ Պիր չիչէ իլէ 20 լիթրա գաթրան սույը եարըլըր։ Գուլլանըլտըղը վագթ՝ չիչէյի հաֆիֆճէ չալգալա. մալը տըր։

Իչպու գաթրան խիւլասասը. նըն 100 չէքէրի՝ 2 պուչուգ Ֆը. րանգ տըր։

Ումումի տէբօզիթօսը Ժ. ԱԼԻԲ. ՐԱՆՏԻ նէզտինտէ տիր։ Եանի Պէյօղլունտա տօղրու եօլտա 169 Նումէրօլու ՏԷԼԼԱ-ՍՈՒՏԱ էճզախանէսինտէ։

ՊԱԳԳԱԼԻՅԷՅԷ ՏԱԻՐ

ԷՐՄԷՆԻ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Սթամպօլտա Պալըգ-Բազարընտա Թահմիզ սօգաղընտա չէչմէնին գար. չըսընտա նիւմէրօ 59.

Տէօքմէճեան Միգօն էֆէնտինին մաղազասընտա պագգալիյէյէ տաիր հէր նէվ մալլար, մէյվա, տուզ, ա. լա վէ էն էյի (մարթինիգա) գահվէ, Մարսիլեա վէ Թրիէսթէ չէքէրի, էն. վայի բօրարմաչէթ.լէրտէն մաատա Ֆը. րանսաըն ֆուրնիյէ ճինսի, Սիպի. րին Թազէ վէ նէֆիս եաղը, Նաբօլի մագարնասը, Ճէնօվա վէ Նաբօլի չէհրիյէսի, Մախուսսիյէ վէ Բիզօն բիրինճի, բիչիյէն վէ զայէթ լէզիզ չայը Ֆասուլեասը վէ նօհուտ, Թաթ. լը վէ խամուր իւզէրինէ մախսուս էյի ուն, Նիշասթա վէ Ֆօլատ. Գան. տիա վէ Ալվալըգըն ալա սապունը, Լօնտրա վէ Մարսիլեա գաղսը, Ա. մէրիգա կազը, Լօնտրանըն ալա չի. միթի, գօննաք վէ սաիր միւսքիրաթ, սօտա, Թազէ գաթ.ըլ ըսթագօզը վէ գուլթու սարտէլայը, Ալմալըղըն ա. լա պէյթին եաղը, Թարխանա վէ պուլկուր, վէլհասըլ պագգալիյէյէ տաիր հէր նէվ մալլէրին էն էյի ճինս. լարը իչպու մաղազատա Ֆիրուխթ օ. լունըր։

Պէշիւմէ սըբարըշլար՝ սուրէթը միւքէմմէլէ վէ մունթազամէտէ իճրա օլունուր։

Ֆիյաթլար էհվէն տիր։

ՎԷՐԷՍԻՅԷ ԵՕՖ

ՏՕՔԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ

Պու իլաճըն ֆայտէգա մարգ.ասը պուլուտան պաշգա պիր չէյ տէյիլ տիր

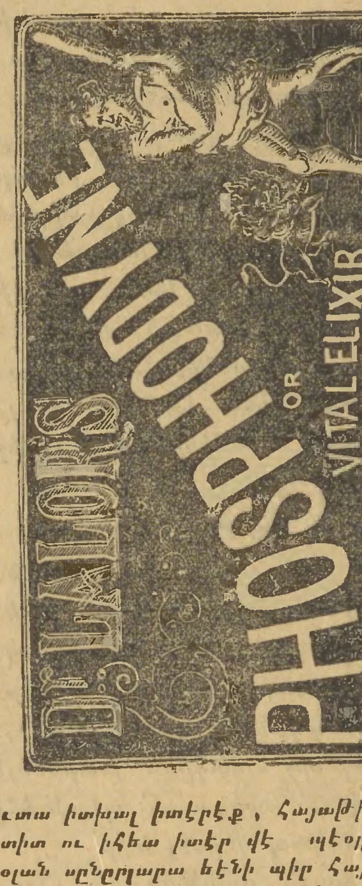

ՖՕՍՖՕՏԻՆ Ֆօսֆօրտան եաբըլմըշ խաւ. լիս վէ ալէս պիր իլաճ օլուպ, սընիր, զիհն եօրկունլուղը, ույգուսուզլըգ, ա. ղըրլըգ պատմագլըգ, գան գասօֆլէթի, մէրագ, սընիր կիւտիշմէսի, սընիր եօր. կունլուղը, միյտէ Ֆէսատը, գարա ճիյէր խասթալըղը, մէսանէ վէ պէլ քէմիքլէրի խասթալըգլար, վէ գուվվէի հայաթիյէնին աէրիան զայըը կիպի իլէթիլէրի տէֆ իթ. մէկէ բէք պիրօտայի տըր։

ՖՕՍՖՕՏԻՆ Իչպու մուալիճէ լէզզէթ. լի օլուպ միյտէյէ տէ բէք խօշ կէլիր վէ գանը բէք ալա Թէմիզլէր։ Քէզալիք պու իլաճ բէք չօգ ճիվա գուլլանըլմագըտան նէչէթ իտէն վէ եախօտ պապատան միրաս օլան էն Ֆէնա գան բիւլիքլէրինի՝ հիչ պիր եաեր պըրագմագըսըզըն Թէմամըյլա Թէմիզ. լէր, իչթահը աչար, հէմէյի գօլայ հազմ իթտիրիր. էյի վէ գուվվէթ վէրիճի ույգու կէթիրիր, զիհնի բարլատըր, վէ տա. մարլարտա Թէմիզ վէ սաղլամ պիր գան հէյէլան իթտիրէրէք էն գայըֆ խասթա. յա վէ եաչլը ատամլարա Թազէ պիր հա. յաթ վէրիր։

ՖՕՍՖՕՏԻՆ Պու իլաճ պէյնէ, սընիր. լարը վէ ագլէթէ պէօյիւք պիր գուվ. վէթ վէրիր, վէ հայաթըն սարֆ ու գայ օլմուշ օլան ունսուրըընը եանի ֆօսֆօրը ատա խոսալ խուէրէք, հայաթիյէճըն գալըթլանմագտա օլան խըրասաթընը Թէճ. տիտ ու իհեա իտէր վէ պէօյլէճէ գայըֆլանմըշ օլան սընըրլարա եէնի պիր հայաթ վէ Թէճէկիր իթմասըլա սէվինճ, ճէսարէթ վէ զիհնին քէօկինիլիկ կէթիրիր։

ՖՕՍՖՕՏԻՆ Հէր նէվի սընըր զայըֆլըղը, զիհնին խասթալըգլարընը՝ քեօթիրիւմլիկ, պէյին վէ եա միւճճուտասի ագլարըն իչթիրտարըրլըղը, սը. նըր, եւրէքէ, գարաճիյէր, սըրթ քէմիկի վէ գան խասթալըգլարընը քեամիլէն վէ սէրիան տէֆ իտէր, վէ սէնաաթ վէ իշ կիւճ սահիպի օլան ատամլարա վէ Թալէպէ վէ մէչգուլիյէթը զիհնիյէ իլէ ուղրաշան քիմսէլէրէ բէք էյի եարայըր։

ՖՕՍՖՕՏԻՆ Հարարէթը հայաթիյէյի արթըրըր վէ գալբ տիւչէն տամար. լարը գուվվէթ վէրիր, վէ գօլէրանըն, սըթմալարըն վէ սուգ ալմալարըն էօնիւնիւ քէսէր։

ՖՕՍՖՕՏԻՆինին իսթիմալինէ բէք չօգ խասթալըգլար տէֆ իտիլմիշ օլտուղը, պիր խայլի հէքիմլէր պունը պիւնէֆս քէնտի ֆամիլեալարը սախիլինտէ պիլէ գուլլանմագտա պուլունմըշլար տըր։

ՏՕՔԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ՝ Լօնտրատա քէնտի քիմեախանէսինտէ եալընըզ քէնտի մարիֆէթիյլէ իմալ օլունուպ, չիչէսի 4 չիլին 6 բէնիյէ վէ 11 չիլինէ սաթըլըր։

Գուլլընըան ունէլքօ... Հէր հանկը չիչէնին իւզէրինտէ Ինկիլիզճէ «ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐՍ ՖՕՍՖՕՏԻՆ Լընտըն Ինկլընտ» իպարէսի իլէ պէրապէր հիւքիւմէթին տամղասը մահքիւք պուլունմամըշ իսէ, Օ ՇԻՇԷ ՍԱԽԹԷ ՏԻՐ։ Պու իլաճ չօգ արանտըղընտան բէք չօգ սախթէլէրի եափըլմըշ տըր։

ԳԱՆԸ ԹԷՄԻԶԼԷՄԷՔ ԻՉԻՒՆ ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖԱՄԻԼԵԱ ՀԱՊԼԱՐԸ

Պու հապլար տայմա Թէէսիրլէրինի կէօսթէրիպ, ազալարըն իճրաաթընա պիր ինթիզամ վէ միւճճուտա պիր գուվվէթ վէրմէգտէ օլտըղը կիպի, միյտէ Ֆէնալըգլարընա վէ պէլ քէմիքի խասթալըգլարընա տա էն զիյատէ եարար վէ գանը բէք կիւզէլ Թէմիզլէր վէ գանտագի էըլլանմըշ բիւլիքլէրի տէֆ իտէր. պիր իլաճ օլտուղընտան հէր սընըֆ էհալի չօգտան պէրու գալլանըլ վէ Թաւսիյէ իտիլմիշ տըր։ Պու հապլար գանըն էնճէլլանմընը սէրիան պիր հիւսնիւ հալ ու ինթիզամ վարտըր իտէրլէր։

Մէզքիւր հապլար գըրըզ սէնէտէն պէրու գուլլանըլմագտա օլմագլա, էվ. րօբանըն հէր Թարաֆընտա պունլար չիֆայաբ օլմուշ օլան խասթալար մուա. լէճէլէրի մէզքիւրէնին եարարլըղընա վէ խասսիյէթլէրինէ չահատէթ իտէրլէր։

Տիւնեանըն հէր էճզաճը վէ սբէչըր տիւքքեանլարընտա գուտուսը 1 չի. լին 1/2 բէնիյէ, վէ 2 չիլին 9 բէնիյէ վէ 4 չիլին 6 բէնիյէ սաթըլըր։

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՄԷԼՀԷՄԻ · ՍԻՄՈՒՄԻ ԲԱՆԱՍԷ

Պու մէլհէմին տէրի խասթալըգլարընա, գապարճըգլարա, բիւմթիւլէ, եա. րայա, պէրէյէ, քէօրլիւմէ, սգօրբիւթէ, ֆիշթիւլէ, պասուրա, սօուգտան էլլէրին չաթլամասընա վէ սաիր պու կիպի խասթալըգլարա բէք պիրտայի օլ. տըղը պիր ասրտան զիյատէ միւտտէթտէն պէրու իսպաթ օլունմուշ տըր։

Իլան. —«Աստլ Տօգթօր Լալօրըն Ֆօսֆօտինի» Թիւրքիա, Բումանիա վէ Պուլկարիսթան մէմալիքի իչիւն վէքիլ պուլունան ԷՏՄՕՆ ԳԱՐՈՒԱՆԱնըն Գա. լաթատա Եիւքսէք Գալտըրըմտա Թրամվայ սթասիօնըընըն գուրպինտէ 95 վէ 97 Նումէրօլու Ումումի Ինկիլիզ Մաղազասընտա Թօբտան (վէ բէրաքէնտէ) սաթըլըր։

Ֆրանսա էյլէ մէմալիքէ էճնէպիյէնին հէր բէրօ-ֆէր վէ լօվէ-տօրիէրտէ պուլունըր։
La
VELOUTINE
Poudre de Riz spéciale
PRÉPARÉE AU BISMUTH
Par CHles FAY, Parfumeur
PARIS – 9, Rue de la Paix, 9 – PARIS

Մ. ՄԷՔՋԷՔԱ ՎԷ ԳՕՄՓԱՆԻԱՍԸ
ՄԷՐՔԷԶ
ՏԸՐՕԿԸՐԻ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ
ՍԹԱՄՊՕԼՏԱ ԵԷՆԻ-ՃԱՄԻ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ 35 ՆՈՒՄԷՐՕՍԱ

Իչպու գատիմ Տըօկըրի Մէրքէզ էճզախանէսինտէ Ֆիյա. Թը միւթէտիլ իլէ ճինսը ալատան վէ մամուլաթը մէրղու. պէտէն օլարագ,

Մամուլաթը քիմեվիյէ վէ մուալէճաթ վէ էտվիյէի միւ. Թէնէվիյէ,

վէ Նօրվէճիանըն պալըգ եաղը,
վէ խալիս գընագընա սօլֆաթօսը,
վէ հէր նէվ բայէհալը գամիշ արապի բաութիլեալարը,
վէ հէր ճընստան ալէա գօննագ,
վէ գընագընալը վէ չէլիքլի էնվաի չարապլար,
վէ հէր պիր տիւրլիւ մատէն սուլարը վէ էճզաճը ալաթ ու էտէվաթը,
վէ Ֆօթօկրաֆիա լէվազիմաթը
պուլունտուղը, վէ միւճէլ գատիմ քէսպը սարուֆիյէթ իթ. միչ օլան իչպու մաղազատա Թէհարէթը լայըգա վէ սիւրաթը միւքէլլէֆ իլէ վէրիլէն էմրէ Թէմամիյլէ միւթապագաթ օլու. նարագ, մուալէճաթըն Թէրթիպ ու իմալ օլունտըղը միւչթէ. րիլէրինէ վէ ումում էհալիի պէյանէ իլան օլունուր։

ԼԸՆՏԸՆ ԷՆՏ ԼԸՆԳԱՇԻՐ

LONDON AND LANCASHIRE
FIRE INSURANCE COMPANY
ԼԸՆՏԸՆ ԷՆՏ ԼԸՆԳԱՇԻՐ
ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ
ՍԻԳՕՐԹԱ ԳՕՄՓԱՆԻԱՍԸ
ՍԷՐՄԱՅԷ ԻՆԿԻԼԻԶ ԼԻՐԱՍԸ 1·852·000
ԻՀԹԻՅԱԹ ԱԳՉԷՍԻ ԻՆԿԻԼԻԶ ԼԻՐԱՍԸ 245682

Իչպու գումբանեա՝ Գալաթատա Հալաճեան խանընտա 16 վէ 17 Նումէրօլը օտալարտա մուքթէմէ.քին վէքիլի պուլընան Մ. Ր. Ֆ. Բաութ վէ Սթանպօլտա Եէնի-Ճամի գաբուսընտա 32 Նումէրօտա սա.քին Ցակոբ Ասատուր վէ Պաղչէ-Գաբուտա 29 Նումէրօտա սա. քին Ցովսէփեան Համբարձում աղալար վասըթասը իլէ հէր նէվ էչեա, էմթաա, վէ խանէ վէ սաիրէ սիկուրթա իտէր։

HUILE DE HOGG
ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ ազդուութիւնն հաստատուած է 25 էն աւելի տարիներու փորձով հետեւեալ հիւանդութեանց համար. կուրծքի հիւանդութիւն, Թոքախտ, Թոքառաջեց հիւանդութիւն, հարբուխ, յամառ հազ, խոյլ, աւշային գեղձերու ուռոյցներ. մորթի հիւանդութիւնք, սրքեւն, սպիտակ դաշտան, ընդհանուր տկարութիւն եւայլն. Նաեւ տկար և փափկակազմ տղաքները զօրացնելու համար շատ դիւրաւ կը խմուի։

.Օգուշանալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահապետական նպատակներով բնական իւղերու տեղ և իբր Թէ անոնցմէ աւելի ազդութիւն և ախորժ համ տալու համար շինուած են։ Այն իւղերն ուրիշ բանի չեն ծառայեր բայց միայն ստամոքսը ընդդունայն զզուելու և հոգնեցնելու. երբեմն շատ վտանգաւոր ալ կրնան ըլլալ։

Բնական և զուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԿԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շշերով կը ծախուի։

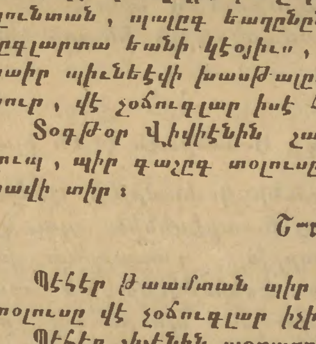

Պահանջել հօկի անունը և Բարիզի բժշկական ճեմարանին քիմիական գործոց գլուխ Պ. Լըսիւէօրի վկայութիւնը որ իւրաքանչիւր շշի էթիքէթին վրայ կը գտնուի։ Տեսա Սուտայի և այլ Պօլսոյ համբաւաւոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։

1883 տարւոյ յունուար 1 էն սկսեալ հօկի մօրիւ ձկան բնական իւղի շիշերուն էթիքէթնե րուն վրայ Գաղիոյ կառավարութեան կնիքն պիտի գտնուի ուրեմն այս մասին ուշադրութիւն ընելու է։ գործարանի նշանը։

Թիւրքիա իչին ումումի տէբօզիթօ՝ Տէրսաատէթտէ Ժ. Պ. Տալէճճիօ մաղազասընտա։

ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸ ԽԻՒԼԱՍԱՍԸՆՏԱՆ ՄԱՄՈՒԼ
ՏՕԳԹՕՐ ՎԻՎԻԷՆԻՆ
ՀԱԲԳԱ ՎԷ ՀԷՔԷՐԻ

Պալըգ եաղընըն խիւլասասը՝ սաըլ եաղըն մալքը օլտուղը անասըրը միւէսսիրէ վէ տէվայիյէի տահա զիյատէ պիր մըգտարտա հավի տիր։

Տօգթօր Վիվիէնին չարապը զիյատէ սիյէ մուգավվի վէ լէզիզ օլտու. ղընտան, պալըգ եաղընըն իսթիմալ օլունտուղը հէր նէվի խասթա. լըգլարտա եանի կէօյիւս, ինգըհալ, բինճ Թայեար, Ֆագըր տէմ վէ սաիր պունէէվի խասթալըգլարտա մուվաֆֆագըյէթլէ իսթիմալ օլու. նուր, վէ չօճուգլար իսէ հազզ իլէ վէ պիլա իսթիքրահ իչէրլէր։

Տօգթօր Վիվիէնին չարապընըն Թէէսիրաթը եաղընքինէ ֆայգ օ. լուպ, պիր գաչըգ տօլուսը՝ էն ալէա եաղըն պիր գաչ գաչըղընա միւ. սավի տիր։

Շարապը ...

Պէհհէր Թաամտան պիր գաչ տագըգա էվվէլ պիր չօրպա գաչըղը տօլուսը վէ չօճուգլար իչիւն Նըսֆ մըգտարը ալըզ օլունա։

Պէհհէր չիչէնին պօղազընտա, իքի բէնգոտէ օլարագ չու իմզա Թալէպ օլունա

H. Viviene.

Եալընըզ տէբօսը Սթամպօլտա Պաղչէ-Գաբուսընտա 13 Նումէրօլու Վ. Գասապեան մաղազասը օլուպ, Թօբտան վէ բէրաքէնտէ օլարագ Ֆիրուխթ օլունմագտա տըր։

Տանը պըլունը պաշը — Պօպրէ-էֆու տէնիյէն նէվի
ԼԻՅԱԳԱԹ ՏԻՓԼՕՄԱՍԸ ԼՕՆՏՐԱ 1881
ՏԱՆԱ ՊՐՈՒՆԸ ՏԷՖ ՕԼՏՈՒ
Տանը պըլունը պաշը
Խուրթուլըն էյի ՊԻՐԻՆՃԻՆ ՍԸՆԸՖ ԷՃԶԱՃԸԼԱՐԸՆՏԱՆ Խուրթուլըն էյի
Ժ. ԳԱՆԾԻՈՒՔ ԳԱԲՍԻՒԼԷՐԻ

Վիւճուտը ինսանը ՏԱՆԱ ՊՐՈՒՆԸ պիհուզուրլըգլարընտան գուրթար. մագ իչիւն խայլի գուվվէթլի իլաճլար Թէրթիպ օլունմուշլար իսէ տէ, պուն. լարըն հիչ պիրի գաթի պիր սէմէրէ հուսուլէ կէթիրմէյօր։ Ժ. Գանծիւքի Թէրթիպ իթտիկի գաբսիւլէրին իսէ պէօյլէ մահզուրլարը եօգ տըր։

Պու գաբսիւլէր՝ 1881տէ Լօնտրատաքի աթըպպա գօնկրէ. սինին հէյէթը Թէֆթիշիյէսինտէն Թահսին, վէ 1882տէ Ա. թինատաքի աթըպպա գօնկրէսինտէն գապուլ օլընմըշ տըր։

ՏԷԲՕՍԸ ՏԷՐՍԱԱՏԷԹՏԷ ԻՆԿԻԼԻԶ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻՆՏԷ

ՔԻՐԱԼԸՔ ԽԱՆԷ

Սամաթիատա Աղա Համամը ճիվարընտա Թրամվայ ճատտէսի քէպի. րինտէ ագարճա չէշմէսի իւզէրինտէ քեարին ալթը օտայը միւշթէմիլ պիր պապ քեարկիր խանէ՝ իճարա վէրիլէճէկինտէն, Թալիպ օլանլարըն մաթ. պաամըզամիւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ 5—2

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱԵԱՆ